

JAARVERSLAG 2023

**CENTRAAL
MUSEUM
UTRECHT**

INHOUD

Inleiding	3
Terugblik Raad van Toezicht	4
Collectie Centraal	6
De Stallen	8
Annex	13
De Verdieping	15
Utrecht Lokaal	16
Landhuis Oud Amelisweerd	19
Kunst rond het museum	21
Publiek verbreden	24
Educatieve partners	28
Online en digitaal	29
Evenementen, horeca en winkels	30
nijntje museum	31
Rietveld Schröderhuis	32
Development	33
In de voetsporen van de Bentveughels – Kunstreis Rome	35
Collectiebeheer	36
Uitgelichte aanwinst	37
Overzicht aanwinsten	38
Onderzoek en publicaties	45
Nevenactiviteiten directie, Management Team en conservatoren	46
Raad van Toezicht	47
Medewerkers	48
Vooruitblik 2024	50
Credits	51

INLEIDING

In 2023 heeft het Centraal Museum een jaar van significante ontwikkelingen en gedenkwaardige momenten beleefd. De heropening van het nijntje museum op 21 juni markeerde een belangrijke mijlpaal. De onthulling van de nieuwe collectieopstelling op 16 december toonde onze toewijding aan het behoud en de vernieuwing van onze ruimtes en collecties. Dit jaar zagen we ook de opening van de Pauline Curnier Jardin op de tweede verdieping, waarmee we ons gebouw stukje bij beetje terugwonen.

De tentoonstellingen *De Bentvueghels* en *Stoel neemt stelling* hebben zowel kritische lof als publieke belangstelling ontvangen, en versterken onze reputatie als museum van interdisciplinaire en gedurfde presentaties. De continuering van onze BIS-programma's en de bijzondere verwervingen van werken van kunstenaars zoals Lilly van der Stokker, Polly Apfelbaum en Ed Atkins onderstrepen onze toewijding aan artistieke diversiteit en kwaliteit.

Ook dit jaar werd een groot beroep gedaan op de organisatie. Ambities kwamen flink onder druk te staan door stijgende kosten en gebouwen die opgeleverd, heringericht en geopend werden. Tegelijkertijd moesten er nieuwe meerjarenbeleidsplannen worden ontwikkeld; dit stelde ons voor uitdagingen. Gelukkig is onze organisatie zeer betrokken en veerkrachtig en zijn deze zaken uiteindelijk tijdig tot een goed einde gebracht.

In 2023 heeft het Centraal Museum zijn zichtbaarheid en relevantie behouden door bijna 100.000 meer bezoekers te verwelkomen en actief deel te nemen aan lokale discussies. De positieve pers en de mooie recensies voor onze tentoonstellingen, zowel binnen onze muren als daarbuiten, zoals voor Collectie Centraal en Hannah van Bart in Landhuis Oud Amelisweerd, getuigen van onze voortdurende culturele impact.

Onze langetermijndoelstellingen, waaronder het verbreden van ons publiek en het investeren in ons personeel, blijven leidend.

Marco Grob en Bart Rutten

We hebben ons personeel getraind en voorbereidingen getroffen voor de bouw van een nieuw depot, dat onze capaciteit voor collectiebeheer en -presentatie zal versterken.

Onze focus ligt de komende jaren op het versterken van ons merk, onze tentoonstellingen en ons programma door middel van samenwerking. Dit zal ons helpen om onze nieuwe missie vorm te geven: samen bouwen aan een leefbare cultuur.

Wij zijn alle medewerkers, vrijwilligers, partners, fondsen en bezoekers diep dankbaar voor hun onmisbare bijdrage aan ons museum. Hun steun en betrokkenheid zijn de drijvende kracht achter ons succes en inspireren ons om te blijven streven naar uitmuntendheid.

Marco Grob en Bart Rutten
Directie Centraal Museum

TERUGBLIK RAAD VAN TOEZICHT

Dit jaar stond vooral in het teken van de feestelijke heropening van het geheel vernieuwde en uitgebreide nijntje museum in juni, en van het grootscheeps verbouwde collectiegebouw met een compleet nieuwe collectieopstelling in december.

Beide verbouwingen hadden behoorlijk vertraging opgelopen, maar de feestvreugde was er niet minder om. De Raad van Toezicht is enthousiast over de manier waarop naast stakeholders ook het Utrechtse publiek deelgenoot werd gemaakt van de festiviteiten. De haast festivalachtige sfeer van beide openingen had een grote aantrekkingskracht.

In de periode dat er delen verbouwd werden was de rest van het museum geen dag gesloten. Er waren dus ook in 2023 nieuwe tentoonstellingen in de Stallen, Utrecht Lokaal en in Landhuis Oud Amelisweerd te zien. Het nijntje museum vond tijdelijke huisvesting aan de Oudegracht in Utrecht. De Raad van Toezicht is er zich terdege van bewust dat dit alles grote druk op de organisatie heeft gelegd. Bovendien was de coronapandemie nog maar net achter de rug. Op deze plek spreekt de Raad daarom graag nogmaals waardering uit voor de niet aflatende inzet en het enthousiasme van alle medewerkers en vrijwilligers van het Centraal Museum, het nijntje museum en het Rietveld Schröderhuis.

De hogere kosten van de verbouwingen, maar ook de stijgende loonkosten en energieprijzen vroegen in 2023 om een nauwlettende monitoring in het kader van afdoende risicobeheersing. Temeer daar de bezoekerscijfers weliswaar aantrokken, maar nog niet op het gehoopte niveau waren van voor de pandemie. De Raad werd steeds van accurate en grondige informatie voorzien. Elk kwartaal bespreekt bovendien de auditcommissie met de directeur-bestuurder de stand van zaken. Daardoor verdiept het gesprek over de financiële risico's en strategie zich tijdens de reguliere vergaderingen. De Raad kan met een gerust hart vaststellen dat hij zijn rol als toezichthouder goed kon vormgeven.

Risico's staan scherp op het netvlies van de organisatie en toekomstscenario's worden gebaseerd op realistische uitgangspunten.

In 2023 is na een tenderprocedure een nieuwe accountant door de raad benoemd. Ook deze 'frisse' blik draagt bij aan het scherp blijven van het toezicht. Het Centraal Museum past de Code Cultural Governance toe. De acht principes die in de code zijn opgenomen vormen de leidraad. In het bestuursverslag is de governance scan opgenomen.

In 2023 vergaderde de Raad van Toezicht zes keer in aanwezigheid van de Raad van Bestuur. Die vergaderingen bereidt de raad onder andere voor door een onderling overleg voorafgaand aan de reguliere vergadering.

In 2023 werd het jaar gestart met een extra bijeenkomst die in het teken stond van de voorbereidingen voor een nieuwe meerjarige subsidieaanvraag en de rol die de Raad daarbij kon en wilde spelen. Gedurende heel 2023 is de Raad van Toezicht in een adviserende rol betrokken geweest bij dit proces als kritische partner. De bij de gemeente Utrecht en het rijk ingediende beleidsplannen zijn in de ogen van de Raad ambitieus en laten een museum zien dat zich bewust is van zijn rol in de samenleving. Ook bij de uitvoeringsagenda van deze plannen voelt de Raad van Toezicht zich nauw betrokken.

Daarnaast is het traject dat vorig jaar was ingezet om te komen tot een herziene functiewaardering afgerond. Het heeft geresulteerd in een belonings- en beoordelingskader. Een en ander is in nauw overleg met de Raad van Bestuur opgesteld.

Het museum ondervond in 2023 nog steeds de effecten van de krapte op de arbeidsmarkt. Werkdruk is daarmee een terugkerend onderwerp in de gesprekken met de Raad van Bestuur. Maar ook staat het hoog op de agenda van de ondernemingsraad (OR).

Het onderwerp domineerde het jaarlijkse gesprek, naast vragen over het vinden van een goede balans in de werkverdeling tussen werknemers en vrijwilligers. De samenstelling van de OR heeft in 2023 redelijk wat veranderingen ondergaan. Men was te spreken over de manier waarop het vormgeven van zijn rol wordt gefaciliteerd en ondersteund door de directie.

De financiële gezondheid van het museum heeft de voortdurende aandacht. Het goedkeuren van de jaarlijkse begroting en de jaarverantwoording behoort tot de verantwoordelijkheid van de Raad van Toezicht. Voorafgaand aan die goedkeuring bespreekt de auditcommissie de begroting met de zakelijk directeur en de controller. Daarnaast staan twee keer per jaar de halfjaarcijfers op de agenda, zodat sprake is van een helder en actueel beeld.

De jaarverantwoording wordt bovendien door de auditcommissie doorgenomen met de accountant. Ook in 2023 was dit onderdeel van de werkzaamheden.

Ondanks de stijgende kosten van o.a. lonen, verbouwingen en energie, is de financiële positie van het museum op dit moment gezond. Het nijntje museum en het Rietveld Schröderhuis tonen een vrij vlot herstel van de bezoekerscijfers, maar het bezoek aan het Centraal Museum bleef in 2023 aanvankelijk nog achter bij de verwachting. In het vierde kwartaal, bij de tentoonstelling *Stoel neemt stelling* en na de heropening van het collectiegebouw, lijkt het tij zich ten positieve te keren. Het museum houdt daarom, met instemming van de Raad van Toezicht, in de verschillende scenario's rekening met een voorzichtig herstel van de publieksinkomsten.

Ook dit jaar stonden de verschillende verbouwingen op de agenda. In de Raad van Toezicht werd vanzelfsprekend gesproken over de invloed van de opgelopen vertragingen op de bezoekerscijfers en daarmee samenhangend de te verwachten publieksinkomsten.

De gepresenteerde en goedgekeurde begroting 2023 houdt hiermee in de ogen van de Raad voldoende rekening evenals de monitoring van de resultaten.

Risico's met betrekking tot de financiële positie en de staat van de gebouwen worden elke vergadering geagendeerd. Alle - dus ook de overige - risico's zijn in een risicodocument in kaart gebracht inclusief een beschrijving hoe ermee wordt omgegaan. In 2023 is dit document aangescherpt; dat wil zeggen dat vooral de door de Raad van Bestuur opgestelde top-10-risico's worden uitgediept tijdens de reguliere vergadering. De Raad van Toezicht bespreekt dit document jaarlijks om vast te stellen dat alle potentiële risico's op het netvlies staan en om zich ervan te vergewissen dat de protocollen worden nageleefd.

Tijdens de jaarlijkse zelfevaluatie heeft de Raad geconstateerd dat hij stappen heeft gezet. Het onderlinge vertrouwen is gegroeid en er is voldoende sprake van complementaire competenties. Ook de relatie met de Raad van Bestuur ontwikkelt zich, met behoud van de rolvastheid. Het vinden van een gezonde en effectieve balans tussen agenderend en opbouwend kritisch volgen blijft een aandachtspunt. Maar het open gesprek dat gevoerd wordt vormt in de ogen van de Raad een gezonde basis.

Al met al kijkt de Raad terug op een intensief 2023, een jaar met bijzondere hoogtepunten.

8 februari 2024, Henriëtte Post
Voorzitter Raad van Toezicht

COLLECTIE CENTRAAL

Small text on a black plaque, likely providing information about the artwork.

oor de keuze gestel
theorieën over schilderkun
en of geweest zijn) kies ik:
er zelfs deze houden het bij
e volgende, overigens min of me
essende stelling die hoewel in
list bij mij vastgeroest is
aangesloten zijnt bij e

Op 16 december 2023 opende de vernieuwde vaste collectieopstelling Collectie Centraal, waarbij meer dan 400 objecten op een nieuwe wijze worden gepresenteerd. De collectie omvat een breed scala van oude, moderne en hedendaagse kunst, mode, design en stadsgeschiedenis, inclusief vele recente aanwinsten die voor het eerst worden getoond. De nieuwe presentatie, ontworpen door Lies Willers en Studio Caspar Conijn, biedt een vast parcours en mengt een chronologische weergave met hedendaagse interventies, waardoor bezoekers uitgenodigd worden om verbanden te leggen tussen verschillende tijdsperiodes en genres.

De zalen zijn rond diverse thema's georganiseerd, zoals *Museum als ideaal*, *Smaken verschillen* en *Aandacht voor de wereld*. Onze modecollectie en Gerrit Rietveld hebben speciale themazalen gekregen.

Hedendaagse kunstenaars zoals Iris Kensmil en Steve McQueen bieden kritische reacties op historische werken. Verschillende zalen zijn verrijkt met digitale toepassingen.

Deze vernieuwing sluit aan bij de ambitie van het museum om een actieve bijdrage te leveren aan maatschappelijke verandering en dialoog. De feestelijke opening op 16 december was gratis voor publiek, met verschillende activiteiten in en rond het museum.

De renovatie en presentatie zijn mogelijk gemaakt door samenwerking met diverse fondsen en de gemeente Utrecht, waarbij een deel van het museum werd verduurzaamd voor een betere klimaatvoorziening en energiezuinigheid.

DE STALLEN

In de Stallen, waar in de voorgaande eeuwen de koetsen en paarden stonden, worden sinds de verbouwing in 2016 drie grote tentoonstellingen per jaar georganiseerd. In 2023 waren dit *Double Act* (die in 2022 opende en in 2023 nog twee weken te zien is geweest), *De Bentvueghels*, *Aan de horizon* en *Stoel neemt stelling*.

RATEL

DOUBLE ACT

In *Double Act* ontmoeten videokunst en 17de-eeuwse schilderijen elkaar om de menselijke emotie te verkennen. Het Centraal Museum combineerde de monumentale video-installaties van de Kramlich Collection met Utrechtse meesterwerken van Bloemaert, Saverij, Van Scorel, Van Baburen en Van Honthorst, waarbij hedendaagse grootheden als Viola, Abramović, Nauman en McQueen naast historische kunst schitterden. Deze unieke fusie bood een diepgaande blik op esthetische en sociale vraagstukken, ondersteund door de bijzondere en invloedrijke collectie van de Kramlichs, voor het eerst buiten Amerika tentoongesteld.

DE BENTVUEGHELS

De tentoonstelling *De Bentvueghels. Een berucht kunstgenootschap in Rome* belichtte het unieke verhaal van kunstenaars uit de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden die rond 1620 in Rome het levendige genootschap De Bentvueghels vormden. Deze kunstenaars, die zichzelf zagen als kleurrijke vogels, parodieerden met hun rituelen de gevestigde Italiaanse orde van de kerk en de Accademia di San Luca. Feesten en het schildersvak waren hun bindende factoren. De tentoonstelling verbond dit genootschap met bekende Utrechtse caravaggisten uit de museumcollectie zoals Van Baburen, Ter Brugghen en Honthorst, die eveneens inspiratie vonden in Rome.

Bezoekers van de tentoonstelling werden meegenomen op een reis door tijd en ruimte, waar ze konden zien hoe de Bentvueghels niet alleen hun eigen artistieke identiteit vormgaven, maar ook een significante invloed hadden op de kunst van hun tijd. De tentoonstelling toonde een rijke variatie aan werken, van intieme schetsen tot grootschalige schilderijen, die allemaal getuigen van de creatieve en soms roekeloze geest van de Bentvueghels.

Naast de kunstwerken zelf, werd aandacht besteed aan de persoonlijke verhalen en avonturen van individuele leden van de Bentvueghels, waardoor de historische figuren tot leven kwamen. Bezoekers konden de bijnamen ontdekken die de leden elkaar gaven, die vaak verwijzen naar hun karakter, afkomst of het werk dat ze creëerden. Deze bijnamen, zoals 'Bamboccio' en 'Il Fiammingo', en de verhalen erachter voegden een persoonlijk en soms humoristisch element toe aan de tentoonstelling.

Met dit alles bood *De Bentvueghels* een fascinerende kijk op een groep kunstenaars die een belangrijke bijdrage leverden aan de kunstgeschiedenis. Het was een eerbetoon aan hun werk, leven en invloed, en een inspiratie voor de hedendaagse beschouwers om ook de grenzen van creativiteit en gemeenschap te verkennen.

AAN DE HORIZON

Aan de horizon was een zomerse kunstreis in het Centraal Museum, die verkende hoe kunstenaars door de eeuwen heen grenzen verlegden en nieuwe horizons zochten. Geïnspireerd door Utrechtse kunstenaars uit de zeventiende eeuw, die na hun reis naar Italië een nieuwe schilderstijl met mediterraan licht en

uitgestrekte landschappen introduceerden, dook de tentoonstelling in de diverse manieren waarop hedendaagse kunstenaars landschappen ervaren en afbeelden. Van wanderlust tot gedwongen migratie en klimaatcrisis; de tentoonstelling belichtte hoe landschappen niet alleen

geïdealiseerde beelden zijn, maar ook complexe realiteiten reflecteren. Als eerste in een reeks zomertentoonstellingen, bood *Aan de horizon* niet alleen een blik op kunstwerken, maar ook een reeks activiteiten, van schilderen in de stijl van Bob Ross tot het knutselen in een caravan in de museumtuin.

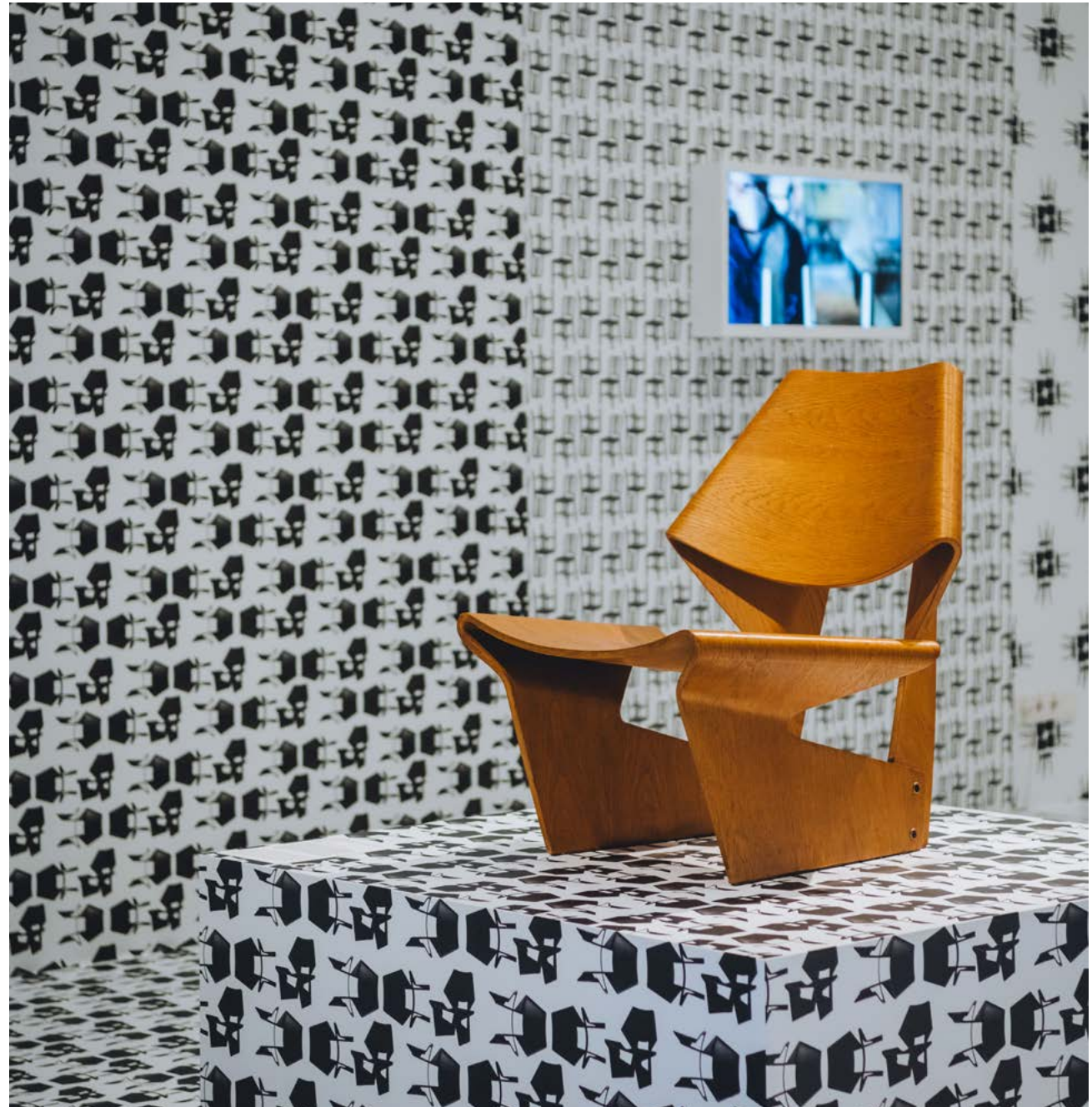
STOEL NEEMT STELLING

In *Stoel neemt stelling* werden bezoekers uitgenodigd om na te denken over de vele vormen en betekenissen van dit dagelijks gebruikte zitmeubel. De tentoonstelling bracht met meer dan honderd uiteenlopende ontwerpen een ode aan de stoel; van revolutionaire productiemethodes en iconische ontwerpen tot symbolische stoelen met een boodschap.

Bezoekers ontdekten de verhalen achter het bescheiden silhouet van een stoel en de grenzeloze creativiteit van makers. Sommige stoelen waren geïnspireerd door nieuwe technische mogelijkheden, terwijl andere duurzame oplossingen nastreefden. Niet elke stoel was bedoeld om op te zitten. Artistieke interpretaties van stoelen die hun praktische functie overstegen, verwonderden de bezoekers. Kunstenaars gebruikten stoelen als krachtige symbolen en daagden percepties uit met onverwachte vormen en filosofische vragen, waarbij een stoel soms een stem gaf aan degene die erop zat of een nieuw perspectief bood op de wereld.

Met meer dan honderd stoelen van diverse kunstenaars, bijzondere bruiklenen en nooit eerder getoonde stoelen uit de eigen museumcollectie, waaronder recente aanwinsten, bood de tentoonstelling een verrassende selectie en presentatie. Joost van Bleiswijk fungeerde als co-curator en vormgever van de tentoonstelling.

Aansluitend op *Stoel neemt stelling* werd een activiteitenprogramma ontwikkeld, waaronder lezingen, rondleidingen, filmvertoningen en Centraal Laat-avonden. Bezoekers konden zich verdiepen in de wereld van stoelen en de invloed ervan op cultuur en design ervaren.

ANNEX

De Annex is een programmaliijn voor hedendaagse kunst. In de laatste zaal van de Stallen geven we kunstenaars het podium om een andere kijk te geven op het thema van de tentoonstelling in de voorgaande zalen.

Sara Sejin Chang van der Heide - Brussels, 2016

Rory Pilgrim - The Undercurrent

SARA SEJIN CHANG (VAN DER HEIDE)

In 2016 legde kunstenaar Sara Sejin Chang (Sara van der Heide) in haar film *Brussels, 2016* een cruciaal moment in Brussel vast, net na de bomaanslagen en voor het Brexit-referendum. De film toont de stad vanuit een gesprek met haar onbekende moeder. Changs werk, getoond in de Annex van *De Bentvueghels*, biedt een intiem portret van Brussel vanuit een queer, feministisch en dekoloniaal perspectief.

RORY PILGRIM

In de Annex van *Aan de horizon* presenteerde het Centraal Museum *The Undercurrent* (2019) van kunstenaar Rory Pilgrim. Deze film, voortgekomen uit een samenwerking met tien jonge klimaatactivisten uit Amerika, onderzoekt persoonlijke benaderingen van de klimaatcrisis en de verbinding met sociale problemen zoals religie, gendergelijkheid en de behoefte aan een thuis. Met de film verkent Pilgrim wat het betekent om ergens bij te horen in onzekere tijden.

THIERRY OUSSOU

In de Annex van *Stoel neemt stelling* toonde kunstenaar Thierry Oussou zijn installatie *Impossible is Nothing*, waarin de troon van Koning Béhanzin van Dahomey (het huidige Benin) centraal stond. De troon symboliseert zowel de status van de koning als de koloniale overname. Oussou gebruikte dit historische symbool om de macht van de stoel te verkennen, vragen te stellen over cultureel erfgoed, ambacht en studie, en om de complexe dynamiek van herinnering en macht te belichten.

DE VERDIEPING

Het Centraal Museum renoveerde de afgelopen jaren haar collectievleugel, waarvan op de begane grond en de eerste verdieping de vaste collectie wordt tentoongesteld. Op de tweede verdieping opende *De Verdieping*, een ruimte waar kunstenaars hun werk in relatie tot de collectie presenteren.

PAULINE CURNIER JARDIN

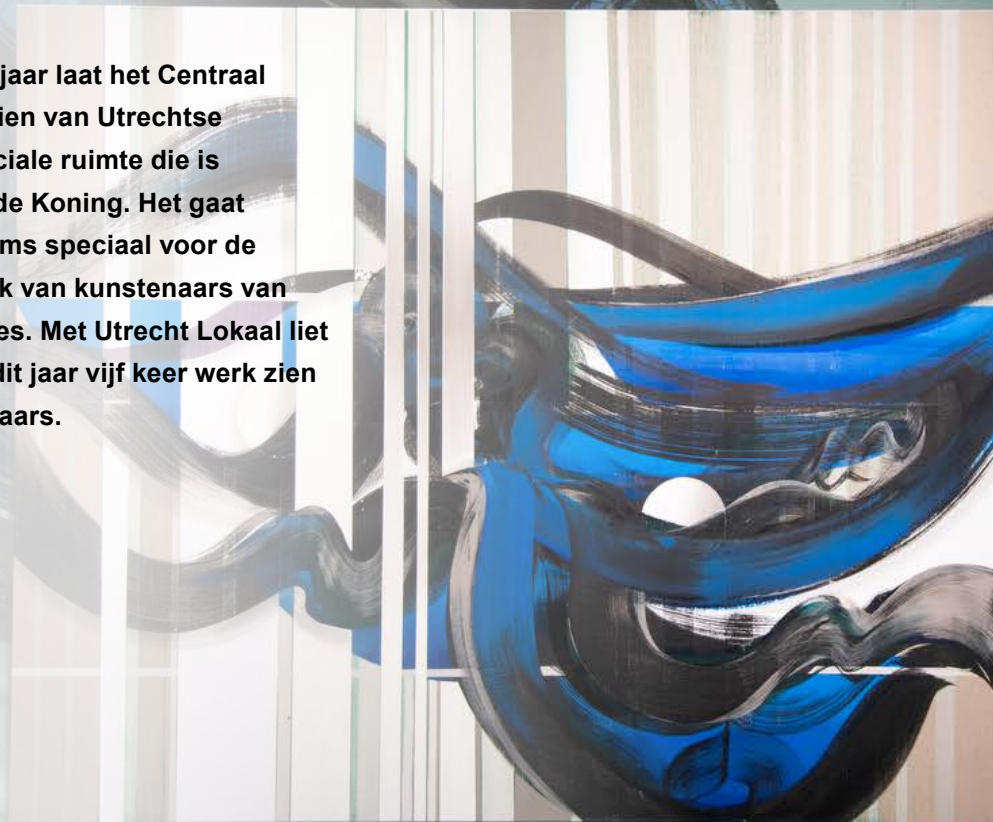
Hot Flowers, Warm Fingers

De Franse kunstenaar Pauline Curnier Jardin mengt performance, film, sculptuur en installaties om conventies te tarten en vrouwelijke stereotypen te bevragen. In haar eerste Nederlandse museale solotentoonstelling *Hot Flowers, Warm Fingers* combineert ze recent eigen werk met een verzameling objecten uit de museumcollectie. Onderdeel van de tentoonstelling was de film *Adoration*, een collageachtige verkenning van vergeten vrouwenverhalen uit een Venetiaanse vrouwengevangenis.

UTRECHT LOKAAL

Minimaal vier keer per jaar laat het Centraal Museum recent werk zien van Utrechtse kunstenaars in de speciale ruimte die is ontworpen door Krijn de Koning. Het gaat hierbij om recent of soms speciaal voor de expositie gemaakt werk van kunstenaars van verschillende generaties. Met Utrecht Lokaal liet het Centraal Museum dit jaar vijf keer werk zien van Utrechtse kunstenaars.

RICARDO VAN EYK EN JANINE VAN OENE

De tentoonstelling *Bait/Beet* bracht het werk van Ricardo van Eyk en Janine van Oene samen. Speciaal voor deze tentoonstelling maakte Van Eyk een interventie met vrachtwagenzeil. Hij reageerde hiermee op de middeleeuwse architectuur met rode glas-in-loodramen van het museum en de door Krijn de Koning ontworpen ruimte van glas en beton. Van Oene gebruikte de interventie als drager voor haar schilderijen.

MARJA BOSMA

Na bijna 33 jaar nam Marja Bosma, conservator moderne kunst, afscheid van het Centraal Museum. Haar afscheidstentoonstelling omvatte een selectie van kunstwerken die ze tijdens haar carrière voor het museum verwierf. Deze werken werden gecombineerd met stukken van kunstenaars als Thomas Huber, Robbie Cornelissen, Marlene Dumas en Ineke Kastelein, met wie Marja een betekenisvolle samenwerking had.

PAUL KLEMANN

Paul Klemann staat bekend om zijn tekeningen gebaseerd op eigen dromen, waarmee hij een indrukwekkend oeuvre opbouwde en in 2020 de Utrechtse Boellaardprijs won. *Ik droom nog steeds van Utrecht*, onderdeel van deze prijs, werd gepresenteerd door het Centraal Museum als een selectie schilderijen afgeleid van zijn vroegere tekeningen.

Onder deze werken bevond zich *De Utrechtse Domtoren die weer aan de Domkerk wil vastgroeien* uit 2019, inmiddels uitgegroeid tot geliefd collectiestuk.

Marja Bosma - *Ik ga weg*

Paul Klemann - *Ik droom nog steeds van Utrecht*

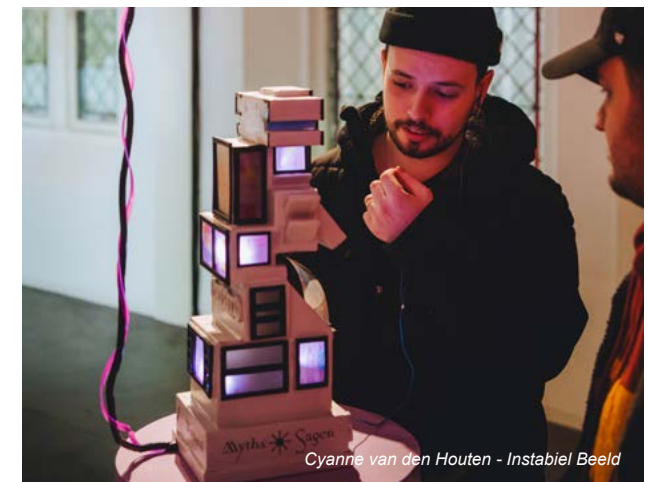
Manon Uphoff - De Elementen

MANON UPHOFF

In de expositie *De Elementen* volgden bezoekers het onderzoek van schrijver en beeldend kunstenaar Manon Uphoff naar de vormgeving van ervaringen van geweld. Na haar bekroonde roman *Vallen is als vliegen* (2019) zette Uphoff in deze tentoonstelling haar zoektocht voort naar beelden die mentaal en fysiek geweld vorm kunnen geven. Met tekeningen, een video-installatie en een briefwisseling met gastcurator Rosemarie Buikema werden bezoekers getuige van deze artistieke verkenning, rondom de vraag hoe je tegelijkertijd kunt vernietigen en creëren.

CYANNE VAN DEN HOUTEN

In *Instabiel Beeld* presenteerde Cyanne van den Houten robotachtige sculpturen, gecreëerd met algoritmen, elk met een eigen logica en karakter. Deze sculpturen communiceerden in een centrale chatbox, reflecterend op onder andere queerness in Utrecht en vrouwelijke computerwetenschappers. De tentoonstelling nodigde bezoekers uit om de magische potentie en de ethische, sociale en artistieke implicaties van artificiële intelligentie te overwegen. Van den Houten, winnaar van het K.F. Hein Stipendium 2022, toonde zo de dynamiek tussen technologie en creativiteit.

Cyanne van den Houten - Instabiel Beeld

LANDHUIS OUD AMELISWEERD

Van 2022 tot en met 2026 strijkt het Centraal Museum neer in Landhuis Oud Amelisweerd. Deze prachtige, historische buitenplaats vormt vijf jaar lang, elke lente en zomer, het decor voor een solotentoonstelling van een gerenommeerde Nederlandse hedendaagse kunstenaar. Op de eerste verdieping brengt het Centraal Museum presentaties waarbij de kracht van kunst leidend is. De tentoonstellingen zijn *artist-driven*, wat betekent dat elke kunstenaar een open podium krijgt om diens werk en wensen te presenteren in dialoog met de historische kamers. Zo wordt deze buitenplaats een actuele en experimentele vrijplaats. De vijfjarige programmering is een partnerproject van Hartwig Art Foundation.

Hannah van Bart in Landhuis Oud Amelisweerd

HANNAH VAN BART

In het voorjaar presenteerde Hannah van Bart haar portretten, stillevens en landschappen in het landhuis. Met een tekenachtig handschrift en gedempte kleuren creëert Van Bart indringende en atmosferische werken die schoonheid en onbehagen combineren. Vertrekkend vanuit licht, glans of weerschijn, onderzoekt haar werk de grenzen tussen waarneming en werkelijkheid. De schilderijen getuigen van een zoekend proces met vele verflagen en lijken voort te komen uit een collectief geheugen. De tentoonstelling toonde een selectie van werken uit de afgelopen twintig jaar, grotendeels voor het eerst te zien in Nederland.

HAN SCHUIL

Han Schuil bouwde gedurende veertig jaar een consistent en eigenzinnig oeuvre op. Zijn unieke positie maakt zijn werk herkenbaar, variërend van robuust tot teer. Hoewel op het eerste gezicht worstelend met abstractie, blijkt zijn oeuvre rijk aan verwijzingen naar de realiteit, zoals luidsprekers, striptekeningen, MRI-scans en infraroodfoto's, waarmee hij continu de lijn tussen realiteit en kunst verfijnt. In de tentoonstelling waren verschillende series met recente werken van Schuil te zien.

KUNST ROND HET MUSEUM

Vanwege renovatiewerkzaamheden zijn Raamwerk en Kunst op het plein tijdelijk niet te zien geweest. Deze artistieke parels keerden terug zodra de verbouwing voltooid was.

Folkert de Jong - Act of Supremacy, Tendence of Frost, Spiritual Generator en New DNA

FERN FOLLY

In de Agnietenstraat, naast de ingang van het Centraal Museum, realiseerde kunstenaar Elspeth Diederix de schaduwtuin *Fern Folly*. Ze combineerde een verticale tuin met een decoratieve trap als 'folly', gelegen in een schaduwrijke hoek tussen het museum- en kantoorgebouw. De trap, begroeid met keramische wortels en echte schaduwplanten, suggereert een ingang naar een onbekende of geheime plek, en transformeert de ruimte tot een groene oase die de verbeelding prikkelde.

FOLKERT DE JONG

Op het plein bij het Centraal Museum en de Nicolaaskerk stond de beeldengroep van Folkert de Jong op een wisselsokkel. De vier bronzen beelden, die historische gebeurtenissen met hedendaagse politieke en sociale vragen verweven, weerspiegelden het verlangen naar contact met het verleden via technologie. De werken reflecteerden op 19de-eeuwse pogingen om met de geestenwereld te communiceren via nieuwe uitvindingen en stelden vragen over het beheersen van leven, natuur en morele vooruitgang in het licht van technologische ontwikkelingen zoals AI.

SEF PEETERS

De eerste maanden van 2023 was *Jouw huis is mijn huis* van kunstenaar Sef Peeters in het centrum van Utrecht te zien. De lichtinstallatie, verworven door het museum in 1994 tijdens Peeters' solotentoonstelling, bevond zich in de hoeketalage van Hoog Catharijne bij de Smakkelaarshoek. De installatie markeerde de aankondiging van de nieuwe collectieopstelling van het Centraal Museum, die in 2023 opende, en bracht een visueel fascinerende ervaring naar het stationsgebied. In de zomer van 2023 verhuisde het lichtkunstwerk naar de binnentuin van het museum, zodat bezoekers van het museumcafé het werk konden bewonderen.

PODIUM CENTRAAL

Het hele jaar door presenteerde Centraal Museum Podium Centraal: een sokkel in het stationsgebied van Utrecht, waar collectiewerken getoond worden. Met de grote, rode Clay Chair van Maarten Baas streeft het museum ernaar reizigers met kunst te verbinden.

PUBLIJK VERBREDEN

Het Centraal Museum streeft ernaar nieuwe doelgroepen aan te trekken door middel van innovatieve en toegankelijke initiatieven. Het museum zoekt actief naar creatieve manieren om verschillende gemeenschappen te betrekken en de liefde voor kunst zo wijd te verspreiden.

Centraal Laat > De Voorkamer x De Bentvueghels

CENTRAAL LAAT

Vier tot zes donderdagavonden per jaar houdt het Centraal Museum de deur tot laat open om nieuwsgierig publiek te verwelkomen op een speciaal evenement: Centraal Laat. Tijdens deze avonden worden de tentoonstellingsruimtes gevuld met live muziek en optredens. Gasten worden uitgenodigd om mee te doen door middel van workshops en lezingen. Iedere Centraal Laat is ontworpen in samenwerking met Utrechtse partners en is gebaseerd op de onderwerpen uit de huidige tentoonstelling om gasten een nieuwe, verfrissende ervaring te bieden.

DE WIJK CENTRAAL

Het Centraal Museum verbindt de Utrechtse wijken via De Wijk Centraal. Ons doel is om elke Utrechter zich welkom te laten voelen; daarom verlaagt het museum de drempel met activiteiten in buurthuizen, bibliotheken en vervoer van wijken naar het museum. Workshops en activiteiten laten deelnemers op een toegankelijke manier kennismaken met kunst en cultuur. Dit alles gebeurt in een voortdurende dialoog met Utrechters, om zo een museum voor en door de stad te zijn.

In 2023 heeft het Centraal Museum samengewerkt met Buurtbuijk, een organisatie die gemeenschappelijke maaltijden en duurzaamheid bevordert. Dit leidde tot gezellige eetavonden in Utrechtse buurthuizen. Bezoekers genoten van maaltijden omringd door museumstukken, met tussen de gangen door interactieve activiteiten. In samenwerking met DOCK zijn er wijkproeverijen en workshops georganiseerd voor lokale bewoners en vrijwilligers. Tijdens de expositie *Aan de horizon* organiseerde het museum Wijkdagen aan de horizon, waarbij bewoners gratis een dag vol kunst, muziek en eten konden beleven.

DE STADSREDACTIE

De Stadsredactie bestaat uit verschillende Utrechters die met ons samenwerken om het museum toegankelijker te maken voor alle stadsbewoners. Deze verschillende perspectieven helpen bij het ontwikkelen van tentoonstellingen en activiteiten die de hele stad aanspreken. Met de opening van *De stad spreekt* in Collectie Centraal introduceert de Stadsredactie zich en stimuleert ze bezoekers om na te denken over kunst en presentatie.

De Stadsredactie

Stephen Efosa Ero en Eva Oosters in azc Pahud de Mortangesdreef

KETI KOTI

Tijdens Keti Koti op 30 juni en 1 juli werd een monument onthuld ter herdenking van het slavenijverleden in het Griftpark. Het Centraal Museum, traditioneel gastheer van deze herdenking, droeg dit jaar bij door samen met EKKO 275 gratis Heri Heri-maaltijden te verzorgen. Heri Heri, ooit alledaags voedsel op plantages, symboliseert zowel herdenking als viering.

KUNST IN HET AZC

Het Centraal Museum en bewoners van het azc Pahud de Mortangesdreef in Utrecht hebben samen de ontmoetingsruimte van Plan Einstein Pahud verfraaid met kunstwerken. Deze samenwerking werd geïnspireerd door de tentoonstelling *Aan de Horizon* in het Centraal Museum, waarin het thema 'reizen door het landschap' werd onderzocht. Het project bouwt voort op eerdere succesvolle samenwerkingen tussen het museum en de lokale gemeenschap, waarbij kunst als middel wordt gebruikt om dialoog en begrip te bevorderen. Diverse bewoners hebben bijgedragen aan het project met hun eigen creatieve werken, waaronder foto's, schilderijen en kunstwerken.

Voelmaquette van het Rietveld Schröderhuis

TOEGANKELIJKHEID

In 2023 zijn er bij het Rietveld Schröderhuis en het Centraal Museum verschillende initiatieven genomen om de toegankelijkheid te verbeteren. Het Rietveld Schröderhuis biedt nu een speciale rondleiding aan voor blinde en slechtziende bezoekers, waarbij ze delen van het huis kunnen aanraken en audiofragmenten van Truus Schröder en Gerrit Rietveld kunnen beluisteren. Er is ook een voelmaquette beschikbaar voor een indruk van de buitenzijde van het huis. De rondleidingen worden tweemaandelijks georganiseerd en zullen vanaf 2024 voornamelijk in het weekend plaatsvinden.

Daarnaast is er een videotour in Nederlandse Gebarentaal gelanceerd voor doven en slechthorenden, ontwikkeld door Stichting In gebaren. Bij het Centraal Museum zijn er maandelijkse Onvergetelijk Centraal-rondleidingen voor mensen met dementie en hun dierbaren, hoewel de werving van deelnemers een uitdaging blijft en verbetering vereist.

Het Centraal Museum heeft in samenwerking met Stichting In gebaren rondleidingen in Nederlandse Gebarentaal georganiseerd bij de grote tentoonstellingen. Er wordt momenteel gewerkt aan een multizintuiglijke rondleiding voor blinde en slechtziende bezoekers bij Collectie Centraal, inclusief tactiele tekeningen, 3D-prints en geuren. Podcastfragmenten en audiofragmenten van kunstenaars worden gebruikt als auditieve ondersteuning. Een toolkit met tast-, geur- en auditieve tools voor rondleiders is in ontwikkeling.

Het Centraal Museum heeft ook deelgenomen aan de 'Utrecht Museumdag' voor ouderen, inclusief rondleidingen en activiteiten op zorglocaties. Bloemstillevens uit de collectie vormen de basis voor de creatieve workshop 'Bloemenpracht' op zorglocaties.

DIVERSITEIT EN INCLUSIE

In 2023 heeft de werkgroep diversiteit en inclusie diverse initiatieven genomen binnen de organisatie. Er zijn rondetafelgesprekken georganiseerd met medewerkers en vrijwilligers om diversiteit en inclusie te bespreken. Een medewerkersonderzoek heeft plaatsgevonden en de resultaten zijn meegenomen in het advies voor het nieuwe meerjarenbeleidsplan. (Stads)wandelingen met betrekking tot slavernij en dakloosheid zijn georganiseerd. Er is een unconscious bias-training voor medewerkers en vrijwilligers opgezet en er wordt gewerkt aan een inclusievere werving en selectieprocedure.

Ook is er aandacht besteed aan interne communicatie rond vieringen, herdenkingen en gebeurtenissen zoals de situatie in Gaza en de landelijke verkiezingen via interne communicatiekanalen, met verwijzingen naar beschikbare gespreksmogelijkheden.

Op het gebied van publiekstoegankelijkheid zijn toiletten genderneutraal gemaakt, en de organisatie heeft zich aangesloten bij het 'Hidden Disabilities Sunflower'-netwerk. Er wordt onderzoek gedaan naar de impact van deze veranderingen op islamitische bezoekers.

De werkgroep heeft richtlijnen voor toegankelijkheid van tentoonstellingen onderzocht en is bezig deze om te vormen tot een intern werkdocument. Trainingen voor het personeel van het nijntje museum met betrekking tot gastvrije ontvangst van bezoekers met diverse beperkingen zullen in 2024 plaatsvinden.

Er is een inventarisatie gedaan van duurzame samenwerkingspartners en feedback gegeven op de ethische code van de afdeling Development. Er wordt gewerkt aan een advies om de financiële partners van het museum te analyseren met behulp van de Eerlijke geldwijzer.

Op het gebied van programma's zijn blogs verschenen over de nulmeting naar de collectie, met aandacht voor diversiteit en queer perspectieven. Het onderzoek naar sporen van slavernij in de eigen collectie is gestart en zal in 2024 resultaten delen. Externe experts worden uitgenodigd om hierop te reflecteren.

Stadswandeling Sporen van slavernij in Utrecht

EDUCATIEVE PARTNERS

In 2023 heeft de afdeling Educatie samengewerkt met verschillende partners, zowel structureel als incidenteel.

- 030netwerk
- Audiocollectief Horens
- AxionContinu
- Bibliotheek Utrecht
- Big Brothers Big Sisters
- BuurtBuik
- Buurthuis De Nieuwe Jutter
- Welkom in Utrecht
- De Tussenvoorziening
- De Voorkamer
- DOCK
- DOX
- Free Heri Heri
- Grachtenatelier
- HKU
- Hout- en Meubileringscollege
- Humanitas
- NIZU / Utrecht Omarmt
- Keti Koti Utrecht
- Kind & Co Ludens
- Leesoffensief Utrecht
- Lister
- Lucrative Dumpster Dives
- Stap op de Rode Loper!
- Mikxs
- More than Games
- Museumnacht Kids
- Open Monumentendag
- Queer in Wonderland
- Solgu - Stedelijk Overleg Lichamelijk Gehandicapten Utrecht
- Sporen van Slavernij in Utrecht
- Stichting Accessibility
- Stichting IN Gebaren
- Stichting Werelderfgoed Nederland
- Taal doet Meer
- UMC Utrecht
- U-Pas
- Utrecht Museumdag
- Utrecht Natuurlijk
- Utrecht Underground
- Vrije Academie

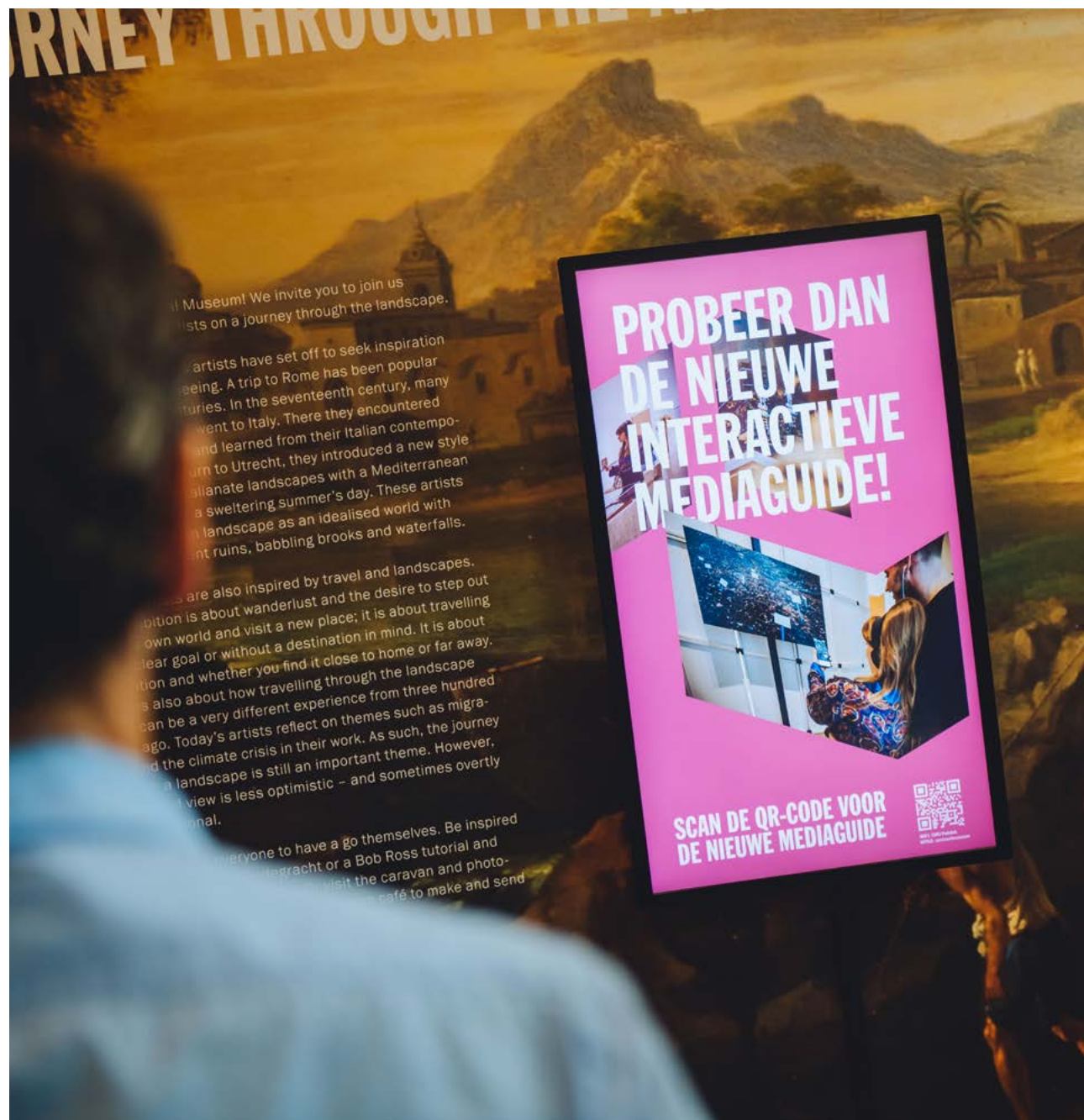

ONLINE EN DIGITAAL

In 2023 zijn belangrijke digitale initiatieven ontplooid, waaronder de ontwikkeling van de Digistories-applicatie voor interactieve touchscreens in het museum. Dit biedt een nieuwe interactieve manier van publieksoverdracht met verhalen, hotspots en dilemma's om bezoekers te prikkelen. Het contentplatform is uitgebreid en samengevoegd tot een beheersbare entiteit die zowel door TapArt als andere partijen kan worden doorontwikkeld. De mediaguide is verbeterd met personalisatie en een module voor bezoekers om op basis van voorkeuren tours samen te stellen. De website van het nijntje museum is vernieuwd, terwijl CMS-upgrades zijn geïmplementeerd voor de websites van het Rietveld Schröderhuis en het Centraal Museum. Ook is onderzoek gestart naar de vervanging van verouderde mediaplayers. Digitale publieksinterventies werden gerealiseerd in Collectie Centraal, waaronder projecten als *Het Oog* van Christian Borstlap en *Archive Dweller* van Telemagic. Daarnaast werd er deelgenomen aan het internationale onderzoeksproject *Future Museums*.

DIP (DIGITALE INNOVATIES VOOR PUBLIEK)

In 2023 is kwantitatief onderzoek uitgevoerd tijdens de zomertentoonstelling *Aan de horizon* om de nieuwe DIP-applicatie in de mediaguide te evalueren. Bezoekers gaven feedback over gebruiksvriendelijkheid, navigatie en vormgeving. De kennis werd gedeeld met de Cultuurmarketeers en Future Museums. Journalist Lisa Bouyeure werkte aan een publicatie over digitale strategieën in de culturele sector. Feedback uit het onderzoek leidde tot verdere ontwikkeling van de webapplicatie. In 2024 zal kwalitatief onderzoek met focusgroepen worden uitgevoerd. Publieksonderzoek werd structureel uitgebreid, impactmeting en doelstellingen werden geïntegreerd, en analyses werden uitgevoerd om doelgroepen beter te begrijpen.

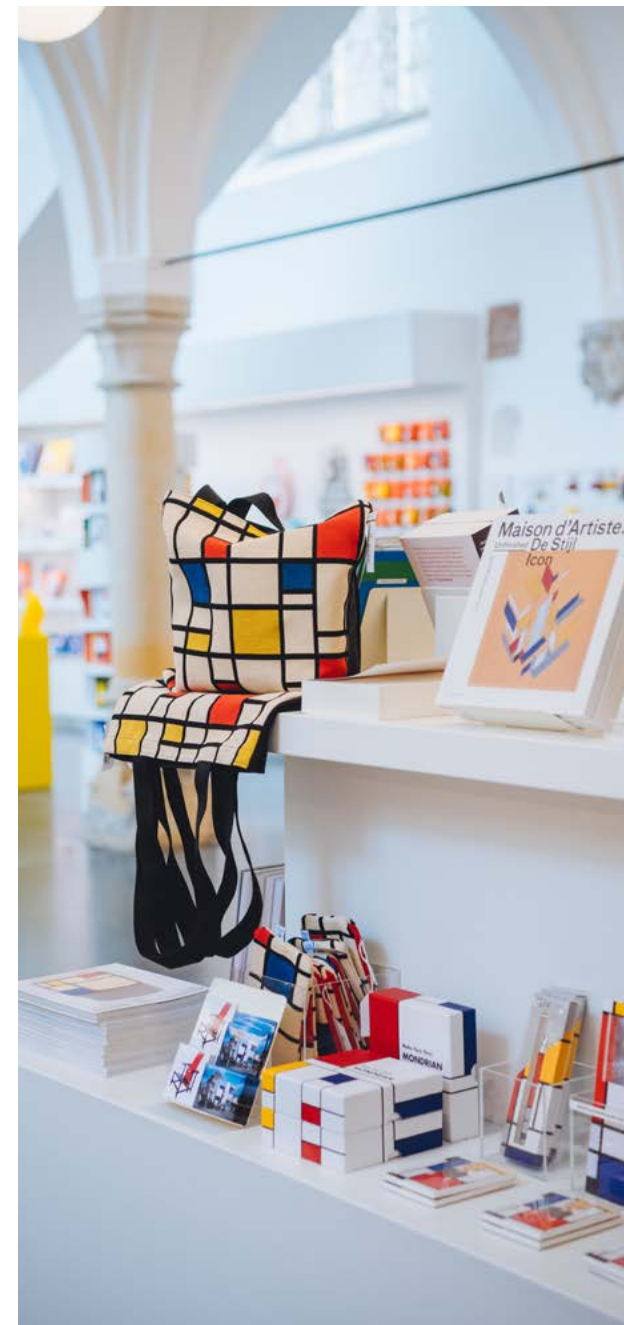
EVENEMENTEN, HORECA EN WINKELS

De hoogtepunten voor de afdeling Evenementen en Rondleidingen waren in 2023 de heropeningen van het nijntje museum en Collectie Centraal. Op 21 juni, de verjaardag van nijntje, vierden we samen met veel Utrechtse kinderen de feestelijke heropening van het nijntje museum. Op 16 december vierden we in winterse festivalsfeer de heropening van Collectie Centraal met diverse activiteiten, muziek, een Utrechtse bingo en een spannende pubquiz. Daarnaast organiseerde de afdeling talloze rondleidingen en zowel interne als externe evenementen.

In de museumwinkels zijn sinds het afgelopen jaar veel nieuwe, unieke producten te vinden. Zo verkopen we de hippe Centraal Museum sjaal met bijpassende sokken, ontwikkelden we in samenwerking met het Utrechtse Werfzeep een heerlijk geurende zeep gemaakt van de appelbloesemboom uit de tuin van het Rietveld Schröderhuis en maakten we, in samenwerking met Noest, een miniatuurversie van het iconische pand van het nijntje museum gemaakt van gekapte Utrechtse bomen.

Hoogtepunt voor de horeca was de opening van het nijntje museumcafé, het eerste en enige nijntje café van Nederland. In ons restaurant is alles gericht op het kind. Vanuit een selfservice concept bieden we lekkere gerechten aan waarbij we in onze keuzes rekening houden met mens, dier en natuur. Zo is het gehele aanbod vegetarisch en deels zelfs veganistisch.

Steeds meer buurt- en stadsgenoten weten Museumcafé Centraal en het zonnige terras in de mooie binnentuin van het museum te vinden, al dan niet gecombineerd met museumbezoek. Het aanbod van het café is van kwalitatief hoog niveau en er wordt gewerkt met duurzame producten en voornamelijk lokale leveranciers.

NIJNTJE MUSEUM

Het vernieuwde nijntje museum aan de Agnietenstraat werd op woensdag 21 juni, de verjaardag van nijntje, feestelijk heropend. Sharon Dijksma, burgemeester van Utrecht, en nijntje openden samen het museum met een gouden sleutel. Het museum is bijna verdubbeld in oppervlakte en beschikt over een nijntje museumcafé, een 360 graden projectie en nieuwe themaruimtes zoals de boerderij van jan en de winkel van betje. Voor kinderen met een beperking zijn er toevoegingen zoals voelbare materialen in reliëf, prikkelarme ruimtes en toelichting in Nederlandse Gebarentaal.

Inmiddels wordt het nijntje museum nog steeds druk bezocht. Tickets zijn vrijwel dagelijks uitverkocht en we ontvangen veel positieve reacties op het vernieuwde museum.

EDUCATIE

In 2023 bood het nijntje museum diverse educatieve activiteiten aan. Meertalig voorlezen van nijntje boekjes bevorderde taalontwikkeling in verschillende talen. Het Kunstlokaal bood wekelijkse beeldende workshops voor kinderen en ouders. Speciale familierondleidingen in Nederlandse Gebarentaal waren gericht op dove en slechthorende peuters en kleuters. Een prikkelarme ochtend was gewijd aan bezoekers die behoefte hebben aan een rustiger bezoekmoment. De gevelprojectie *Hier woont nijntje* en de samenwerking met het Centraal Museum in het 'Land en Lucht'-programma verrijkten de educatieve ervaring. Deze initiatieven bevorderden de toegankelijkheid van het museum en inclusie van diverse doelgroepen.

RIETVELD SCHRÖDERHUIS

Het Rietveld Schröderhuis is een iconische architectonische creatie van Gerrit Rietveld. Dit baanbrekende huis, gebouwd in 1924, wordt geprezen om zijn geometrische precisie, gebruik van primaire kleuren en innovatieve ontwerp. Het Rietveld Schröderhuis staat op de werelderfgoedlijst van UNESCO en trekt bezoekers van over de hele wereld vanwege zijn historische en artistieke betekenis.

Het Rietveld Schröderhuis heeft een succesvol jaar achter de rug, met een stijging in bezoekersaantallen en verbeterde toegankelijkheid. De openingstijden werden uitgebreid, waardoor meer mensen de kans kregen om het huis te bezoeken. Evenementen zoals de Rietvelddag, Open Monumentendag en de Fiets en Wandelbeurs trokken veel belangstelling. Ter voorbereiding op het 100-jarig jubileum in

2024 onderging het huis renovaties en werden er plannen gemaakt voor een jubileumprogramma. Er werd ook gewerkt aan verbeterde toegankelijkheid, met tast- en audiodescriptionstours voor mensen met visuele beperkingen. Het Rietveld Schröderhuis blijft zich inspinnen om een diverse groep bezoekers te verwelkomen en de unieke ervaring van dit architectonische meesterwerk te delen.

DEVELOPMENT

Het Centraal Museum wil graag zijn waardering uitspreken aan alle vrienden en leden van het museum, evenals aan de schenkers die ervoor gekozen hebben anoniem te blijven. Deze bijdragen hebben het mogelijk gemaakt om tentoonstellingen, aanwinsten en activiteiten te realiseren. Het museum is ook dankbaar voor de samenwerking met diverse organisaties en partners, waaronder de Gemeente Utrecht, Mercis B.V., het Ministerie van OC&W, de VriendenLoterij, DMFCO, Munt Hypotheken, Jaarbeurs, JDE Koffie, A.S.R. Verzekering, en vele anderen. Deze samenwerkingen hebben bijgedragen aan het verwezenlijken van de ambities van het Centraal Museum. Daarnaast worden ook de ambassadeurs, leden van de Cirkel Centraal, en diverse samenwerkingspartners bedankt voor hun ondersteuning en betrokkenheid. Het museum waardeert de steun van al deze partijen enorm.

PARTNERS

- Gemeente Utrecht
- Mercis B.V.
- Ministerie van OC&W
- VriendenLoterij
- Van Baaren Stichting
- Fonds 21 Extra

CENTRAAL SPONSOR

- DMFCO
- Munt Hypotheken

CENTRAAL KENNISPARTNER

- Capgemini
- Jaarbeurs
- JDE Koffie

CENTRAAL MEMBER

- A.S.R. Verzekering
- BSCMP
- Creative Valley
- Henri&Herman
- Heyligers architects
- Klépierre
- Lensvelt
- Spectrum
- VineYard Catering

FONDSEN

- Hartwig Art Foundation
- John & Marine van Vlissingen Fonds
- VSBfonds
- Mondriaan Fonds
- Stichting Ammodo
- Boellaardfonds
- Blockbusterfonds
- Cultuurfonds (landelijk)
- Stichting Dioraphte
- Kees Eijrondfonds
- Elise Mathilde Fonds

- Fonds 21
- K.F. Hein Fonds
- Theodora Niemeijer Fonds
- Turing Foundation
- Stichting Zabawas
- Zadelhoff Cultuurfonds
- Vereniging Rembrandt
- Ministerie van Buitenlandse Zaken
- Europese Commissie; DIGITAL-2022-CULTURAL-02

AMBASSADEURS CENTRAAL MUSEUM

- Astrid de Waal
- Aukje Haan
- Cuno van Steenhoven
- Hans Pieters
- Jan Willem Weissink
- Lonneke Leijnse
- Michaël Kortbeek
- Michiel Groenland
- Peter Coffeng
- Peter Pennekamp
- Ronald van der Giessen
- Trude Maas – de Brouwer
- Willem Noyons

CIRKEL CENTRAAL

- Rob Defares
- Thomas Leysen
- Echtbaar van Marle-Crommelin
- Jaap en Anne Sleper
- Rob Vellekoop
- Anonieme schenkers

CLUB CENTRAAL

- Herjan en Marijke Coelingh Bennink-de Boer
- Familie Broekman
- Riekje Brokking
- Familie Coffeng
- Harry van Dam
- Ari Doeser
- Giovanni van Eijl
- Kees Flink
- Michiel en Nadine Groenland
- Aukje Haan
- Monique van Houwelingen
- Roel Jonker
- Familie Joosen
- Hendrik-Jan Jurriens
- Remko Kempen
- Michaël Kortbeek
- Jan en Trude Maas
- Otto Nelemans
- Atelier Willem Noyons
- Koen Perik
- Johan Pinckaers
- Ariane de Ranitz en
Jan Willem Maas
- Familie Rikze-Momberg
- PolarReal
- Broos Schnetz
- Albert Schuitemaker
- Cuno van Steenhoven
- Hedda van Straten
- Astrid de Waal
- Eva de Waal
- Cherie Wetto
- WONDERS chair gallery
- Anonieme schenkers

IN DE VOETSPOREN VAN DE BENTVEUGHELS – KUNSTREIS ROME

Op 10 februari 2023 opende 'De Bentvueghels', een tentoonstelling over kunstenaars uit de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden die zich omstreeks 1620 in Rome verenigden in een broederschap. Naar aanleiding van de tentoonstelling ging het museum in april van dat jaar een aantal dagen met haar schenkers van Club & Cirkel Centraal op pad naar Rome. Samen met de directie en senior conservator oude kunst dr. Liesbeth M. Helmus, bezochten ze de plekken waar de Bentvueghels hebben gewoond en gewerkt. Het was een interessante, maar ook heel gezellige reis. Het plan is om volgend jaar naar Parijs te gaan.

COLLECTIEBEHEER

In 2023 was de collectie van het Centraal Museum zeer actief en prominent aanwezig in verschillende tentoonstellingen, zoals *De Bentvueghels*, *Aan de horizon* en *Stoel neemt stelling*. De zomertentoonstelling bood bovendien de gelegenheid om zeldzame collectiestukken te tonen, waaronder *Hout Auto* van Joost Conijn, kamervullende wandschilderingen en talloze prachtige parasols die voorheen zelden tot nooit waren vertoond. Daarnaast reisde een deel van onze collectie naar musea in binnen- en buitenland. In totaal zijn er 211 objecten uitgeleend voor 31 tentoonstellingen, waarvan 14 in het buitenland. Van Bruna tot Van Gogh; onze werken schitterden wereldwijd. Er werd intensief gewerkt aan de voorbereidingen voor de nieuwe collectiepresentatie Collectie Centraal, waarbij schilderijen werden gerestaureerd, kunstwerken een nieuwe lijst kregen en het poppenhuis van Petronella de la Court grondig werd nagekeken. Het depot fungeerde als een bron van kennis en inspiratie voor onderzoekers en onderwijsinstellingen, waaronder Universiteit Utrecht, Reinwardt Academie, Nimeto en het Hout- en Meubileringscollege. Ook waren er tv-opnames voor diverse programma's en vonden er boeiende onderzoeken plaats naar geurende plastics, gewelfschotels, 360-graden fotografie en 3D-fotogrammetrie.

Joost Conijn - Hout Auto

UITGELICHTE AANWINST

In de laatste zaal van Collectie Centraal is de muurschildering *Interessant, best mooi* (2012) van Lily van der Stokker te zien. De kunstenaar bevraagt met haar tekeningen en monumentale muurschilderingen kunsthistorische conventies. Zo schildert ze in vrolijke knal- en pastelkleuren, tekent ze decoratieve krullen en bloemen en neemt ze alledaagse beslommeringen als onderwerp. Deze muurschildering ontwierp Van der Stokker speciaal om andere kunstwerken voor te plaatsen. Ze plaatst de objecten dicht bij elkaar waardoor ze een beetje samenklonteren. Het is een manier om ze een intiemere relatie aan te laten gaan, maar ook om hiërarchieën van status en onaanraakbaarheid te doorbreken. De muurschildering becommentarieert de kunstwerken om zich heen: 'best mooi'.

Lily van der Stokker - *Interessant, best mooi*

OVERZICHT AANWINSTEN

In 2023 is een omvangrijke collectie, die vooral bestaat uit internationaal georiënteerde kunst van midden jaren zeventig tot negentig van de vorige eeuw, in langdurige bruikleen gegeven aan het Centraal Museum door een particuliere verzamelaar. Het gaat om ongeveer 150 stukken. Met name de collectie graffitikunst is van een bijzonder hoog niveau.

BRUNA

Dick Bruna

zwart-wit psychedelisch, zwarte beertje in het midden [affiche] 1971
drukkerwerk op papier, aankoop, inv.nr. 35782

Dick Bruna

circus domino
aankoop; inv.nr. 35914

Dick Bruna

pluche nijntje met de rode trui van La Vuelta Holanda 2022
overdracht; inv.nr. 35916

Dick Bruna

pluche nijntje met de gekleurde trui van La Vuelta Holanda 2022
overdracht; inv.nr. 35915

Dick Bruna

'P' van parkeren met een zwart beertje liggend op zijn rug lezend, ter promotie van de zwarte beertjes [stationaffiche] 1971
drukkerwerk op papier, aankoop, inv.nr. 35809

Dick Bruna

nijntje aan zee, Zeeuws 2013
drukkerwerk op papier, aankoop, inv.nr. 35920

Dick Bruna

nijntje aan zee, Pools 2010
drukkerwerk op papier, aankoop, inv.nr. 35919

Dick Bruna

nijntje aan zee, Latijn 2004
drukkerwerk op papier, aankoop, inv.nr. 35918

Dick Bruna

nijntje aan zee, Katwijk 2021
drukkerwerk op papier, aankoop, inv.nr. 35923

Dick Bruna

nijntje aan zee, Haags 2014
drukkerwerk op papier, aankoop, inv.nr. 35922

Dick Bruna

nijntje aan zee, Gronings 2014
drukkerwerk op papier, aankoop, inv.nr. 35921

Dick Bruna

kwartetspel
drukkerwerk op papier, **schenking** van Evelyn Lanser; inv.nr. 35924

Dick Bruna

Bob van Dijk Studio
nijntje xxl miffy 2023
drukkerwerk op papier, **schenking** van Uitgeverij Komma; inv.nr. 35855

Dick Bruna

nijntje boekenbon 10 euro 2007
drukkerwerk op papier, **schenking**; inv.nr. 35917

Dick Bruna

een vrouw, man en kind op een tegel, met de tekst: 'een zalig museum' 1973
glazuur op aardewerk; **schenking**; inv. nr. 35799

Dick Bruna

de appel [1953] 1953
drukkerwerk op papier en karton; aankoop, inv. nr. 35925

Dick Bruna

collage boekomslog: Romijn, Jaap [Voor het slapen gaan, Zwarte Beertjes 202] 1959
collage; **schenking**; inv.nr. 35800

MODERNE EN HEDENDAAGSE KUNST

Polly Apfelbaum

Maharam
Type 2011
behang; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35852

Ed Atkins

Good Man 2017
video; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35797

Ed Atkins - Good Man

Raafat Ballan

The Lovers 2022
olieverf op doek; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35795

James Beckett

The Sceptical Structures of Max no 9 2019
mixed media; **schenking**; inv.nr. 35808/001-035

James Beckett

The Sceptical Structures of Max no 5 2019
mixed media; **schenking**; inv.nr. 35807/001-011

Ansuya Blom

The Concept of Anxiety - Entries 2007-2008
tekeningenserie; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35902/001-010

Jhonie van Boeijen

An American Favorite 2023
acryl en olieverf op linnen; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35947

Children of the Light

Presence 2023

in opdracht van het museum vervaardigd; aankoop met steun van de VriendenLoterij; inv. nr. 35889

Henk Crouwel

Gulden Snede

acryl op doek; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35841

Henk Crouwel

z.t. 1993

acryl op doek; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35842

Henk Crouwel

Schetsboek

schenking; inv.nr. 35843

Pauline Curnier Jardin

Puddle lady (lady skins)

houtschool op papier; **schenking;** inv.nr. 35909

Pauline Curnier Jardin

Puddle lady (lady skins)

houtschool op papier; **schenking;** inv.nr. 35910

Marit Dik

Meebewegen / Drift along 2022

houtsnede; **schenking;** inv.nr. 35796

Marcel van Eeden

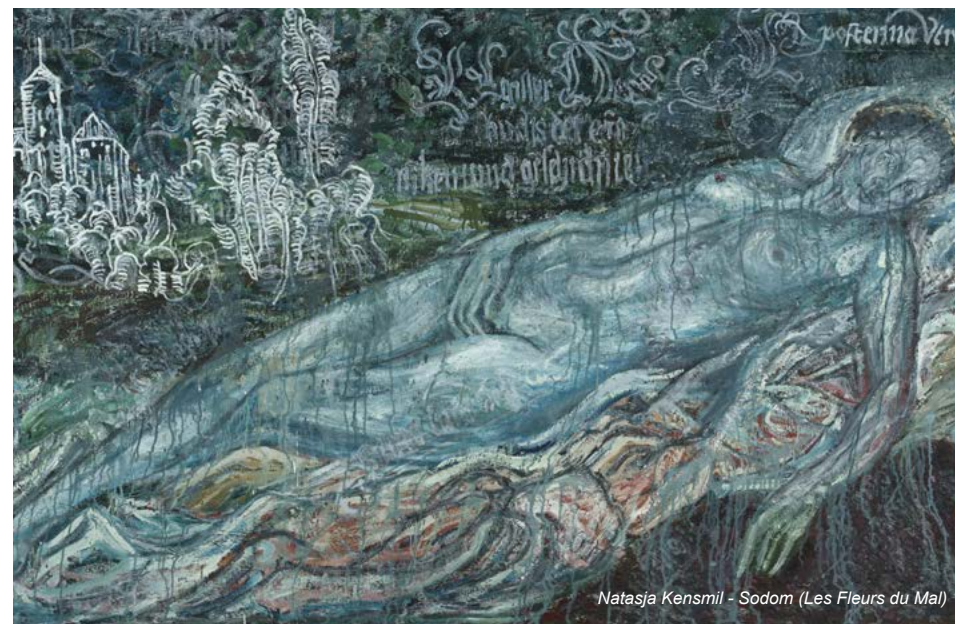
Untitled

tekening; **schenking;** inv.nr. 35882

Esiri Erheriene-Essi

Main Lounge drinks on the Queen Mary (Cunard Lines) 2023

schilderij; in opdracht van het museum vervaardigd; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35908

Natasja Kensmil - Sodom (Les Fleurs du Mal)

Ricardo van Eyk

Airco 2022

mixed media; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35805/001-002

Ricardo van Eyk

Lasso II 2020

roestvrijstaal op houten frame; **schenking;** inv.nr. 35846

Léonor Fini

Loeve&Co

Lendemain de fête 1948

behang; aangekocht dankzij de Van Baaren Stichting, inv.nr. 35906

Audrey Flack

Royal Flush 1977

zeefdruk op papier; **schenking** van Louis K. en Susan P. Meisel, New York; inv.nr. 35803

Willem Hussem

Untitled 1964

schilderij; **schenking;** inv.nr. 35883

Natasja Kensmil

Sodom (Les Fleurs du Mal) 2023

olieverf op doek; **schenking;** inv.nr. 35816

Natasja Kensmil

Muse (Les Fleurs du Mal) 2023

olieverf op doek; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35815

Bart van der Leck

Stilleven met appels en wijnfles 1945

olieverf op doek; langdurig bruikleen; inv.nr. 35904

Lucassen

Untitled

collage; **schenking;** inv.nr. 35880

Esiri Erheriene-Essi - Main Lounge drinks on the Queen Mary (Cunard Lines)

Constant Nieuwenhuys

Gele cactus 1952

olieverf op linnen; langdurig bruikleen;
inv.nr. 35934

Constant Nieuwenhuys

Daklozen 1998

olieverf op linnen; langdurig bruikleen;
inv.nr. 35936

Constant Nieuwenhuys

Les Touristes 1972

olieverf op linnen; langdurig bruikleen;
inv.nr. 35938

Constant Nieuwenhuys

Junkies 1994

olieverf op linnen; langdurig bruikleen;
inv.nr. 35937

Constant Nieuwenhuys

Autoportrait (final version) 1991-1994

olieverf op linnen; langdurig bruikleen;
inv.nr. 35935

Janine van Oene

Lamellen 2022

acrylverf en olievert op doek; aankoop met
steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35802

Tony Oursler

All of it 1994

installatie; aankoop met steun van het
Mondriaan Fonds; inv.nr. 35926

Thierry Oussou

Sometime... 2019

mixed media; **schening**; inv.nr. 35851

Adrian Paci

The Wanderers 2021

video-installatie; aankoop met steun van het
Mondriaan Fonds; inv.nr. 35792

Adrian Paci

The Wanderers 2022

olieverf op doek; aankoop met steun van het
Mondriaan Fonds; inv.nr. 35793

Chae Eun Rhee

The Spectators 2022

olieverf op linnen en hout; aankoop met steun
van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35594

Tanja Ritterbex

Self portrait as a mother 2022

acrylverf op doek; aankoop met steun van het
Mondriaan Fonds; inv.nr. 35804

Han Schuil

Zonder titel 2001

schening van de kunstenaar ter gelegenheid
van het afscheid van conservator Marja
Bosma; inv.nr. 35819

Marijke van Warmerdam

Millepiedi 2021-2021

film; **schening**; inv.nr. 35941

Marijke van Warmerdam

Play and stay 2021

film; **schening**; inv.nr. 35874

Marijke van Warmerdam

Bzzzzzz 2021

film; aankoop (mogelijk gemaakt door de
Hartwig Foundation); inv.nr. 35940

Lucassen

This is une pipe (naar magritte) 1 1992-1993

acrylverf op doek; **schening**; inv.nr. 35878

Lucassen

Sizoo art 1977-1979

acrylverf op doek; **schening**; inv.nr. 35875

Lucassen

Interieur 2001

acrylverf op doek; **schening**; inv.nr. 35877

Lucassen

Hand

schening; inv.nr. 35881

Lucassen

De terugkeer van de klassieken

schening; inv.nr. 35879

Lucassen

*De grootheid van de mens gemeten aan de
maat van de ziel 1984*

acrylverf op doek; **schening**; inv.nr. 35876

J.H. Moesman

beeld

schening; inv.nr. 35801

Pieter Laurens Mol

The Bruegel Recycling Enterprise 1985

schilderij; **schening**; inv.nr. 35884

Pieter Laurens Mol

Interest generator 1996

lood en goudverf op papier; **schening**;
inv.nr. 35885

Gerrit van 't Net

tekening

aankoop met steun van het Mondriaan Fonds;
inv.nr. 35839

Constant Nieuwenhuys

Nébulose mécanique, liggend 1958

sculptuur; langdurig bruikleen; inv.nr. 35939

Marijke van Warmerdam*Those days, these days 2021*

film; aankoop (mogelijk gemaakt door de Hartwig Foundation); inv.nr. 35873

Susanne Khalil Yusef*Wij willen leven 2023-2023*

neon; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds; inv.nr. 35932

OUDE KUNST

Johannes Moreelse*Schrijvende Muze ca. 1625-1634*

olieverf op paneel; aankoop met steun van Stichting Van Vlissingen Art Foundation; inv.nr. 35840

TOEGEPASTE KUNST

Mina Abouzahra*One Square Meter Berber 2019-2020*

aankoop, inv.nr. 35821/001-011

Met bijdragen van

- Ain Leuh Women's Cooperative of Textiles
- Bertjan Pot
- Wieki Somers
- Amie Dicke
- Mattijs van Bergen
- Cooperatieve Kasbah Taznakht

Rodrigo Almeida*Exù asanà chair*

aankoop, gedeeld eigendom met het Van Abbemuseum, Eindhoven met steun van Gemeente Eindhoven, Mondriaan Fonds, Stichting Promotors Van Abbemuseum, VriendenLoterij; inv.nr. 35830

Pieke Bergmans*Crystal virus 2008*

hout, glas; aankoop, gedeeld eigendom met het Van Abbemuseum, Eindhoven met steun van Gemeente Eindhoven, Mondriaan Fonds, Stichting Promotors Van Abbemuseum, VriendenLoterij; inv.nr. 35823

BOKJA*Migration Sofa 2013*

aankoop, gedeeld eigendom met het Van Abbemuseum, Eindhoven met steun van Gemeente Eindhoven, Mondriaan Fonds, Stichting Promotors Van Abbemuseum, VriendenLoterij; inv.nr. 35828

Tord Boontje*Rough and Ready Chair, no. 5 1998*

aankoop, gedeeld eigendom met het Van Abbemuseum, Eindhoven met steun van Gemeente Eindhoven, Mondriaan Fonds, Stichting Promotors Van Abbemuseum, VriendenLoterij; inv.nr. 35826

Estudio Campana*TransPlastic Cafe Chair, no. 8 2007*

aankoop, gedeeld eigendom met het Van Abbemuseum, Eindhoven met steun van Gemeente Eindhoven, Mondriaan Fonds, Stichting Promotors Van Abbemuseum, VriendenLoterij; inv.nr. 35831

Estudio Campana*Favela Chair, no. 9 2003*

genageld en gelijmde latjes grenen- of teakhout; aankoop, gedeeld eigendom met het Van Abbemuseum, Eindhoven met steun van Gemeente Eindhoven, Mondriaan Fonds, Stichting Promotors Van Abbemuseum, VriendenLoterij; inv.nr. 35824

Ilse Crawford*Armchair 400 with Reindeer Fur 2010*

aankoop, gedeeld eigendom met het Van Abbemuseum, Eindhoven met steun van Gemeente Eindhoven, Mondriaan Fonds, Stichting Promotors Van Abbemuseum, VriendenLoterij; inv.nr. 35829

Kiki van Eijk**Cor Unum***Soft Teapot White 2004*

aardewerk; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds en de VriendenLoterij; inv.nr. 35943

Kiki van Eijk**Cor Unum***Soft Clock Pink 2004*

aardewerk, quartz uurwerk met messing wijzers; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds en de VriendenLoterij; inv.nr. 35942

Kiki van Eijk*Textile Collage Sketch - Spring Green 2022*

handgeverfde wol, handgestikte appliques van diverse textielen, leer, garen, touw; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds en de VriendenLoterij; inv.nr. 35946

Kiki van Eijk**Rome Secondome gallery***Cut and Paste - Stack of Furniture 2010*

hout, aardewerk, koper, spiegel, vilt, glas, poeder coating, lak; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds en de VriendenLoterij; inv.nr. 35944

Kiki van Eijk*Ceramic Wall story 21 2020*

hout, aardewerk, spiegel; aankoop met steun van het Mondriaan Fonds en de VriendenLoterij; inv.nr. 35945

El Warcha Collaborative Design Studio - Cursi 1968

El Warcha Collaborative Design Studio

Cursi 1968 2022

industriële kruk, bezemstelen, kabelbinders, hout; aankoop, inv.nr. 35859

Erik Kessels

Lensvelt

Empty Chair 2022

geëpoxeerd staal; aankoop (was al in 2022 binnen gekomen); inv.nr. 35791/001

Barbara Kruger

Artek

ICA

Untitled (Kiss) 2019

kruk ; berkenhout, multiplex; aankoop, inv.nr. 35806

Eric Ku

Chair/Chair no. 31 2010

hout?; aankoop, gedeeld eigendom met het Van Abbemuseum, Eindhoven met steun van Gemeente Eindhoven, Mondriaan Fonds, Stichting Promotors Van Abbemuseum, VriendenLoterij; inv.nr. 35825

Léon de Lange

Karakters 2008

stoel; aankoop, gedeeld eigendom met het Van Abbemuseum, Eindhoven met steun van Gemeente Eindhoven, Mondriaan Fonds, Stichting Promotors Van Abbemuseum, VriendenLoterij; inv.nr. 35827

Gerrit Thomas Rietveld

Maquette huis Muus 1959

bruikleen; inv.nr. 35905

Gerrit Thomas Rietveld

Leunstoel ca. 1923-1929

beukenhout, multiplex, zwart, rood, blauw en geel geverfd; **schening**; inv.nr. 34042

Gerrit Thomas Rietveld

Archiefmateriaal (waaronder foto's)

schening; inv.nr. D2597

Gerrit Thomas Rietveld

Korte rede van G.Th. Rietveld bij gelegenheid van het eredoctoraat in de technische wetenschappen door de senaat van de Technische Hogeschool te Delft op 11 januari 1964

schening; inv.nr. D2600

Gerrit Thomas Rietveld

Archiefmateriaal

schening; inv.nr. D2656

Gerrit Thomas Rietveld

Archiefmateriaal (correspondentie van Truus, Han (Hanneke), Marjan en Binnert Schröder aan Jan Poelhekke)

schening; inv.nr. D2657

Gerrit Thomas Rietveld

Envelop (Stichting Kunstenaarsverzet 1942-1945 aan G. Rietveld) met daarop schetsen van de zigzagstoel

schening; inv.nr. D2658

Frank Tjepkema

Bronze Age Lounge Chair 2014

brons; aankoop, gedeeld eigendom met het Van Abbemuseum, Eindhoven met steun van Gemeente Eindhoven, Mondriaan Fonds, Stichting Promotors Van Abbemuseum, VriendenLoterij; inv.nr. 35822

Ko Verzuu

Ado poppenhuis -ca. 1932-1934

schenking; inv.nr. 35927

Carolina Wilcke

Kamerrekwisiet 2009

aankoop, gedeeld eigendom met het Van Abbemuseum, Eindhoven met steun van Gemeente Eindhoven, Mondriaan Fonds, Stichting Promotors Van Abbemuseum, VriendenLoterij; inv.nr. 35832

STADGESCHIEDENIS

Portret van Albert Pighius (1490-1542)

ca. 1550

olieverf op paneel

aankoop, inv.nr. 35820

Wambuis, pofbroek en baret gedragen door

Jonkheer Hubert van Asch van Wijck 1913

schenking; inv.nr. 35845/001-003

Gesp controleur Dienst Maatschappelijk

Hulpbetoon 1941

schenking; inv.nr. 35811

Jubileumtegel 25 jaar Van der Heem N.V. 1951

N.V. Faience- en Tegelfabriek Westraven v/h

Gebroeders Ravesteijn

keramische tegel geglazuurd; **schenking** van Kees van der Kuip; inv.nr. 35838

Eerste vrouwenkostuum voor suppoosten van het Centraal Museum 1974

schenking van Karin van der Mark-Frielink; inv.nr. 35862/001

Houten maquette van ontwerp Leidsche Rijn

Centrale Park 1996

atelier voor stedenbouw, landschap en architectuur Quadrat

schenking van Quadrat, atelier voor stedenbouw, landschap en architectuur; inv.nr. 35886

Houten maquette van ontwerp Utrecht

Dichterswijk/Parkhaven 1997

atelier voor stedenbouw, landschap en architectuur Quadrat

schenking van Quadrat, atelier voor stedenbouw, landschap en architectuur; inv.nr. 35887

Houten maquette van ontwerp Utrecht

Merwedekanaalzone 2008

atelier voor stedenbouw, landschap en architectuur Quadrat

schenking van Quadrat, atelier voor stedenbouw, landschap en architectuur; inv.nr. 35888

Eerste steen Domtoren 700 jaar 2021

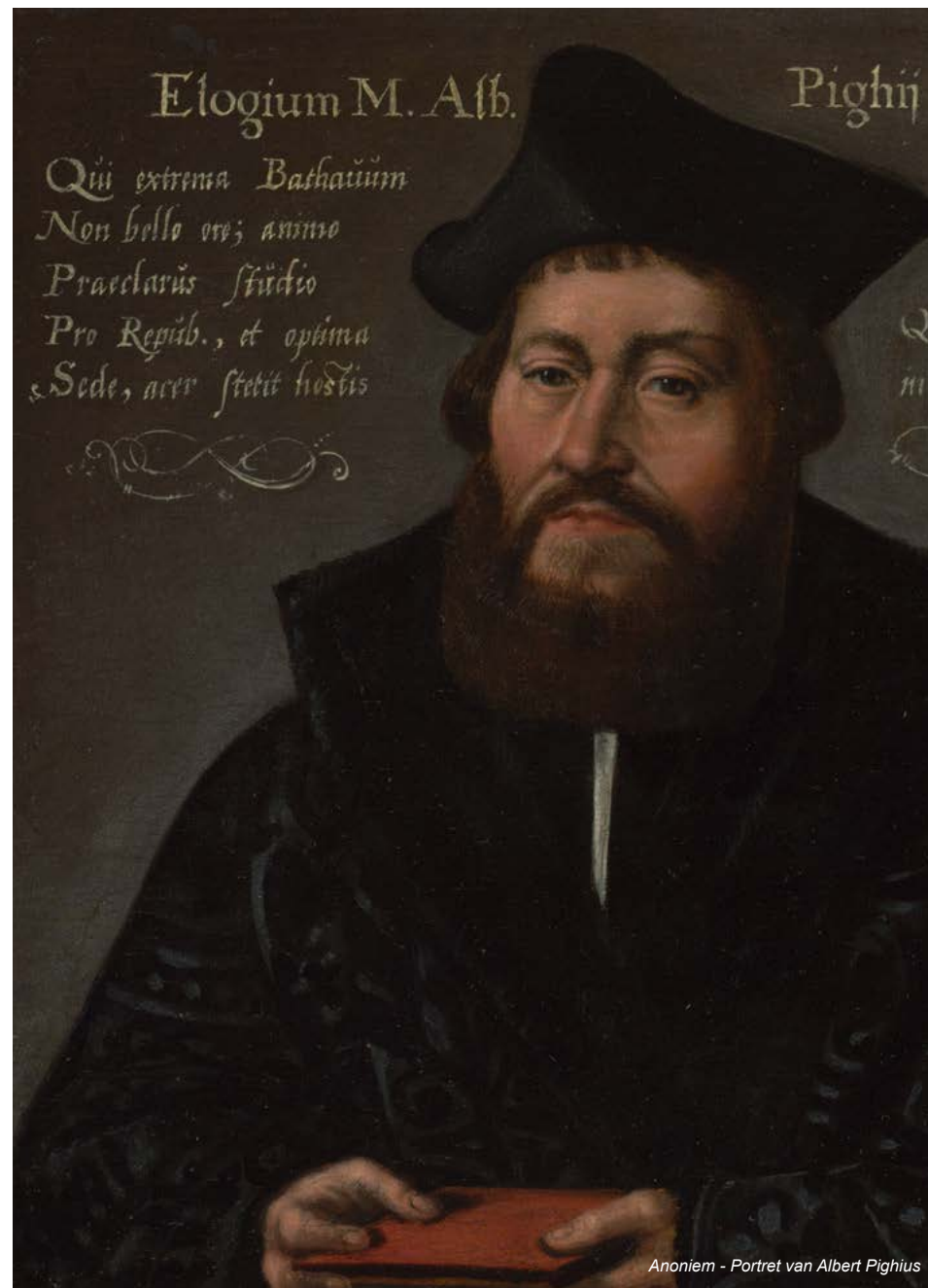
Onno van Geuns

tombak; **schenking**; inv.nr. 35853

Penningsserie Domkerk 2022

Da van Daalen

messing; plexiglas; **schenking** van Vrienden van de Domkerk; inv.nr. 35854/001-005

Anoniem - Portret van Albert Pighius

MODE

Tigran Avetisyan

Nothing Changes Coat, 2017
aankoop, inv.nr. 35834

Ann Demeulemeester

Top 1991-1992
schening; inv.nr. 35894

Ann Demeulemeester

Jasje 1992-1993 najaar
aankoop, inv.nr. 35890

Ann Demeulemeester

Gilet 1990
schening; inv.nr. 35893

Jan Hoek

Bruin Parry

Sexydames-onderbroek 2023
textielstift op eco-katoen; aankoop,
inv.nr. 35857

Jan Hoek

Bruin Parry

Tattoo-onderbroek 2023
textielstift op eco-katoen; aankoop,
inv.nr. 35858

Jan Hoek

Bruin Parry

Bassie en Adriaan-onderbroek 2023
aankoop, inv.nr. 35856

Jan Hoek

Bruin Parry

Eiland-onderbroek 2023-
textielstift op eco-katoen; **schening**;
inv.nr. 35903

Rei Kawakubo

*Flat Pack Coat, 2012 ready-to-wear najaar/
winter collectie, no. 33*
aankoop, inv.nr. 35835

Rei Kawakubo

*'Crush', rok en top, voorjaar/zomer collectie,
2012, no. 80*
aankoop, inv.nr. 35836

Duran Lantink

*Dormie Landman trenchcoat collectie najaar/
winter 2023*
aankoop, inv.nr. 35928

Duran Lantink

*Dormie Landman schoenen collectie najaar/
winter 2023*
aankoop, inv.nr. 35929/001-002

Martin Margiela

Col met franjes
schening; inv.nr. 35899

Martin Margiela

Trui print 1996 lente-zomer
schening; inv.nr. 35895

Martin Margiela

Trui 1990
schening; inv.nr. 35896

Martin Margiela

Robe pantalon 1989-1990 winter
schening; inv.nr. 35897

Martin Margiela

Top 1992
schening; inv.nr. 35892

Martin Margiela

Jasje 1989-1990 winter
aankoop, inv.nr. 35891

Martin Margiela

Jurk trompe-l'oeil 1996 lente-zomer
schening; inv.nr. 35898

Martin Margiela

Blouse
schening; inv.nr. 35900

Martin Margiela

Damestop Stockman 1996
schening; inv.nr. 35901

Orson & Bodil

Blouse zijde, rond 1989
schening; inv.nr. 35849

Orson & Bodil

Blouse linnen, rond 1998
schening; inv.nr. 35850

Orson & Bodil

Trui -rond 1989
schening; inv.nr. 35847

Orson & Bodil

Kleurrijke handgeverfde sjaal -rond 1989
schening; inv.nr. 35848

Studio PMS

Stap voor Stap 2021-2023
video-installatie
aankoop met steun van de VriendenLoterij;
inv.nr. 35907

Yohji Yamamoto

skirt, no. 61, Najaar/Winter collectie 1991-92
aankoop, inv.nr. 35833

Rei Kawakubo - Flat Pack Coat

Anoniem

Poster Fong-Leng Internationaal 1988
aankoop, inv.nr. 35818

Anoniem

Kinderjurkje
schening; inv.nr. 35911

Anoniem

Kasjmier damessjaal ca. 1830-l
kasjmier, bedrukt; **schening**; inv.nr. 4410

Anoniem

Japon ca. 1828
zijde; **schening**; inv.nr. 4475

Anoniem

Japon 1780
zijde; kant; **schening**; inv.nr. 4482/001-002

ONDERZOEK EN PUBLICATIES

Liesbeth Helmus, senior conservator oude kunst

- *De Bentvueghels. Een berucht genootschap in Rome 1620-1720*, 2023
- 'De caravaggisten: een kwestie van selectie', in tentoonstellingscatalogus *Theodoor Rombouts. Virtuoso van het Vlaamse Caravaggisme* (red. Frederica van Dam), Gent (Museum voor Schone Kunsten) 2023, pp. 38-51 (ook in het Engels en Frans)
- 'Between Rome and Utrecht: the homecoming of Gerard van Honthorst', in: Rudie van Leeuwen, Lilian Ruhe en David de Witt (red.), *Not Always Rembrandt. 37 Studies in Baroque Art*, Turnhout 2023, pp. 219-227
- 'Jan van Scorel. Virgin and Child', in: Lia Gorter (red.), *Disclosing Dutch and Flemish Paintings Abroad* (Stichting Cultuur Inventarisatie), Zwolle 2023, pp. 44-45
- Lezing Universiteit Utrecht: De Bentvueghels, maart 2023
- Lezing Mauritshuis, Den Haag: De Bentvueghels, mei 2023
- Lezing RKD, Den Haag: 'The Album Discipulorum for J.R.J. van Asperen de Boer', mei 2023
- Interview NPO Klassiek, Opium, februari 2023
- Interview VRT, Fijnproevers, april 2023

Laurie Cluitmans, conservator hedendaagse kunst

- 'Tabita Rezaire: Agent of Healing', *Metropolis M*, nr. 2, 2023
- Redacteur van monografie *Hannah van Bart*, 2023, Uitgeverij Jap Sam Books
- 'Altijd de Zon: over de zomertentoonstelling Aan de Horizon', *Kunstschrift*, nr. 4, 2023
- 'Niets maakt zichzelf: drie perspectieven op samenwerking', tentoonstellingsessay voor Double Plus Good, Nest, Den Haag, juni 2023
- 'Echoes of our Stories', tentoonstellingsessay voor gelijknamige tentoonstelling Quetzal Art Space, Portugal, september 2023
- 'Cyanne van den Houten: Magisch denken', blog voor centraalmuseum.nl, december 2023
- 'Sojourner Truth van Iris Kensmil', Kunst Centraal aflevering 2, podcastaflevering

Natalie Dubois, conservator toegepaste kunst en Rietveld Schröderhuis

- Radio 4 NPO Klassiek, oktober 2023
- Radio 1 Nieuwsweekend, oktober 2023
- Ivo op zondag, november 2023
- RTV Aan tafel, oktober 2023
- Mondriaan documentaire ARTE
- Redacteur van 'Stoel neemt Stelling' magazine

René de Kam, conservator stadsgeschiedenis

- 'Ronald de Groen (1961-2021) Utrechtse stadsgezichten en Noord-Koreaanse propaganda', *Tijdschrift Oud-Utrecht*, juni 2023, p. 80-83
- 'Utrechtse stadsgezichten. Een bijzonder gebaar van een bijzondere verzamelaar', blog voor centraalmuseum.nl, oktober 2023
- 'Marja Bosma was here! Een gesprek met de vertrekkende conservator', blog voor centraalmuseum.nl, mei 2023
- 'En de rest is geschiedenis', deel 6 Rozeneland, NPO-luister KRO-NCRV, podcastaflevering
- 'Het Utrechtse Schip', Kunst Centraal aflevering 3, podcastaflevering
- Radio van het sentiment over 50 jaar Hoog Catharijne, september 2023
- *Verborgten Verleden*, aflevering over Dione de Graaff, NPO, maart 2023
- Documentaire over de Domtoren, RTV, december 2023
- Lezing '1122 en de Dam bij Wijk bij Duurstede', Park Boswijk, Doorn, januari 2023
- Lezing 'Utrecht en de VCU', Stadion Galgenwaard, jubileum VCU, januari 2023
- Lezing 'Townhall History', stadhuis Utrecht, voor internationale ambtenaren, januari 2023
- Lezing 'De gezonde stad', congres BAP, RCE in Amersfoort, maart 2023
- Lezing bij onthulling steen van de Catharijnepoort, samen met wethouder Eva Oosters, maart 2023

- Lezing 'Restauraties van de Dom', Klokkenluidersgilde, Domtoren, april 2023
- Lezing 'De gezonde stad' ambtenaren Ruimte gemeente Utrecht, Stadskantoor, april 2023
- Lezing 'De bouw van de Dom' Park Boswijk, Doorn, augustus 2023
- Lezing 'Het Utrechtse schip', journalistenreis RMO Leiden, augustus 2023
- Lezing 'Kloosters en kerken in Utrecht', Symposium Stadsarcheologie, RCE Amersfoort, september 2023
- Lezing college over conservator zijn, Universiteit Utrecht, Centraal Museum, oktober 2023
- Lezing 'Het laatmiddeleeuwse stadsbouwbedrijf', Nacht van de Geschiedenis, Academiegebouw, oktober 2023
- Lezing 'De ommuurde stad', medewerkers Haarzuilens, Kasteel Haarzuilens, oktober 2023
- Lezing 'Public engagement: telling the tale together', Medievistendag, Universiteit Utrecht, oktober 2023
- Lezing 'Laatmiddeleeuwse bouwbedrijven in Utrecht', vereniging Firapeel, Lutherse kerk Utrecht, november 2023
- Lezing 'Maria van Pallaes', 80 jaar UMF, Leeuwenberghkerk Utrecht, november 2023
- Lezing 'Utrecht in het jaar 1000', RMO Leiden, december 2023

Bart Rutten, artistiek directeur

- 'Musea voor een betere wereld' in S.Ponzanesi, K. Thiele, E. Midden, D. Olivieri, T Oorschot (red.) *Transities in kunst, cultuur en politiek*, 2023, p. 169-178
- Voorwoord in monografie *Hannah van Bart*, Jap Sam Books, 2023
- Voorwoord in monografie - / *Blast / Heat* - Han Schuil, Jap Sam Books, 2023

NEVENACTIVITEITEN DIRECTIE, MANAGEMENT TEAM EN CONSERVATOREN

DIRECTIE

Bart Rutten

- W139, Amsterdam – bestuur/voorzitter
- Stichting Behoud Moderne Kunst (SBMK) – bestuur/voorzitter
- Lid van de Raad van Toezicht van het Stedelijk Museum Alkmaar
- Adviseur van de Vereniging Rembrandt
- Adviseur van het HEM, Zaandam
- Reporter AVROTROS, Nu te zien
- Lid van de redactieraad Museumtijdschrift
- Lid van de commissie K.F. Hein Stipendium

Marco Grob

- Lid van de Raad van Toezicht van State of Fashion
- Voorzitter van de SUM (Samenwerkende Utrechtse Musea)
- Lid van het Koepeloverleg Utrechtse cultuurinstellingen
- Voorzitter van het Zakelijk Museumconvent
- Lid van het bestuur van Centrummanagement Utrecht
- Lid van de cao-commissie, Museumvereniging
- Bestuurslid van de Stichting Sonsbeek & State of Fashion (tot en met 31 mei 2023)
- Penningmeester van de Stichting Museumregister (tot en met 30 april 2023)

MANAGEMENTTEAM

Willemijn de Boer, Hoofd Facilitaire Zaken

- Geen nevenfuncties

Anna Kesler, Hoofd Development & Filantropie

- Eigenaar van Anna K. consultancy
- Penningmeester van de Steunstichting Nederlands Kamerkoor
- Columnist Sponsorreport

July Ligtenberg, Hoofd Bedrijfsvoering

- Bestuurslid van de Stichting Marieke Vromans
- Bestuurslid van de Stichting Hemelsbreed
- Lid van de commissie Cultuur verbindt Roosendaal

Jacqueline Rutten, Hoofd Publiek & Informatie

- Lid van de jury van de langlopende sponsorships voor Sponsorreport
- Voorzitter marketingoverleg SUM

Merel Vens, Hoofd Commerciële Zaken

- Geen nevenfuncties

Marije Verduijn, Hoofd Collectiebeheer

- Bestuurslid van de sectie Collecties van de Nederlandse Museumvereniging
- Lid van de Stuurgroep SBMK (Stichting Behoud Moderne Kunst)

CONSERVATOREN

Yolanda van den Berg, conservator Dick Bruna en nijtje museum

- Geen nevenfuncties

Ninke Bloemberg

- Bestuurslid at large (internationale samenwerkingen) van ICOM fashion & costume
- Lid van de Raad van Toezicht van New Order of Fashion
- Lid van de Raad van Advies van Stichting M-ODE
- Bestuurslid van Dresscode/DC030
- Lid van de Raad van Advies van VU-MKDA
- Lid van de stuurgroep Modemuze
- Gastdocent UvA - Fashion Minor
- Gastdocent Erasmus Universiteit

Laurie Cluitmans, conservator hedendaagse kunst

- Lid van de Adviescommissie Beeldende Kunst gemeente Utrecht
- Lid van de Raad van Toezicht van Marres
- Lid van de Invitatiecommissie Amsterdam Art Weekend
- Lid van de adviesraad Museum Middelheim Antwerpen
- Mentor van startende kunstenaars in het kader van mentoringtraject Mondriaan Fonds
- Jurylid Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst
- Kunstkriticus voor o.a. De Witte Raaf en Metropolis M
- Co-curator van Double Plus Good, tentoonstelling voor Nest in samenwerking met Collectie de Bruin
- Co-curator van Echoes of our Stories, tentoonstelling in Quetzal Art Space, Portugal

Natalie Dubois, conservator toegepaste kunst

- Extern adviseur van het Mondriaan Fonds
- Lid van de Raad van Advies van VU-MKDA

Liesbeth M. Helmus, senior conservator oude kunst (ook lid van het MT)

- Extern adviseur van het Mondriaan Fonds

René de Kam

- Lid van de redactie van het Jaarboek Oud-Utrecht
- Medewerker Erfgoed van de gemeente Utrecht
- Promovendus Kunstgeschiedenis, Universiteit Utrecht

RAAD VAN TOEZICHT

Jane Chin-a-Fo, lid tot 28 september 2025

- Hoofd Financiën/Plaatsvervangend directeur DAO van het DG Rechtspleging en Rechtshandhaving, Ministerie van Justitie en Veiligheid
- Lid van de Raad van Commissarissen van Finraad II / Valstar Simonis
- Lid van de Raad van Commissarissen van Wooninvest

Bart Leferink, lid tot 22 januari 2028

- Plaatsvervangend hoofdredacteur NOS Nieuws
- Bestuurslid journalistieke prijs De Tegel

Imara Limon, lid tot 23 juni 2024

- Conservator Amsterdam Museum

Bart van Meegen, lid tot 15 maart 2026

- President Rechtbank Overijssel tot 1 oktober
- President Rechtbank Amsterdam vanaf 1 oktober
- Raadsheer-plaatsvervanger bij het gerechtshof Den Haag tot 1 oktober
- Voorzitter van de Stichting Vrienden van de Domkerk
- Vertrouwenspersoon bij Museum Catharijneconvent
- Lid van de Raad van Toezicht van Wereldmuseum Rotterdam
- Lid van de Raad van Toezicht van het Nationaal Museum Voor Wereldculturen

Henriëtte Post, voorzitter tot 28 oktober 2024

- Lid van de Raad van Toezicht van NEMO Science Museum
- Lid van de Raad van Toezicht van Theater Artemis
- Lid van de Raad van Toezicht van Schouwburg Amstelveen

Maarten Prak, lid tot 1 januari 2026

- Voorzitter corona-klankbordgroep Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW)
- Co-voorzitter klimaat-klankbordgroep Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW)
- Board member ALLEA (All European Academies)

Jan Willem Steunenberg, lid tot 28 september 2025

- Eigenaar en commercieel directeur Essensor Sensory Research & smaakonderzoek.nl
- Bestuurslid Utrecht Development Board

Raad van Toezicht

MEDEWERKERS

VACATURES

In 2023 zijn er in totaal 29 vacatures ontstaan. Als gevolg van verloop door ontslag op eigen verzoek van medewerkers zijn er in 2023 zes vacatures ontstaan, waarvan er eind 2023 ook zes zijn vervuld. Na het verstrijken van de maximale contractduur en het vertrek van de juniormedewerkers zijn er wederom voor twee juniorfuncties vacatures opengesteld en vervuld. Er is een nieuwe functie ontstaan waarvoor een vacature is gepubliceerd en waarvoor een nieuwe medewerker is aangenomen. Daarnaast ontstond er een tijdelijke vacature ter zwangerschapsvervangning.

Ter aanvulling van de pool aan oproepkrachten voor de functie van horecamedewerker zijn, na openstelling van de vacature, tien nieuwe medewerkers aangenomen. Tevens was er behoefte om de pool van oproepkrachten voor de functies van medewerker kunstlokaal en publieksmedewerkers aan te vullen, waarvoor vacatures werden gepubliceerd. Er zijn vier nieuwe medewerkers voor het kunstlokaal aangetrokken en drie publieksmedewerkers. Er zijn twee vacatures ontstaan als gevolg van vervroegd pensioen en op grond van het bereiken van de AOW-leeftijd.

ARBEIDSOVEREENKOMSTEN

Het gemiddeld aantal medewerkers in dienst van het Centraal Museum met een arbeidsovereenkomst, is ten opzichte van 2023 gestegen van 155 naar 167 medewerkers. Eind 2023 zijn er 80 medewerkers in dienst met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd, dit is 48% van het totaal.

VRIJWILLIGERS

Het aantal reguliere vrijwilligers is in 2023 gestegen van 120 naar 130 personen. Hierbij speelt de heropening van het nijntje museum in juni 2023 een rol. De meeste vrijwilligers werken in de entree van het Centraal Museum en op de heropende locatie van het nijntje museum aan de Agnietenstraat.

Personeel tijdens de opening van Collectie Centraal

Personeel tijdens de opening van Collectie Centraal

ZZP

In 2023 werken bij verschillende afdelingen van het Centraal Museum in totaal 78 zzp'ers. Een groot deel hiervan zit bij de afdeling Publiek & Informatie in de functies rondleider en voorlezer. Voor deze functies is het beleid om uitsluitend via zzp-overeenkomsten te werken. Bij de Technische Dienst werken ook veel zzp'ers en bij het projectbureau werkten in 2023 gemiddeld twee zzp'ers om flexibel in te kunnen zetten.

STAGES

In 2023 hebben in totaal 14 stagiaires ervaring opgedaan in het museum. Zeven stagiaires bij de afdeling Conservatoren, drie bij de afdeling Beveiliging, twee bij Collectiebeheer, één bij Publiek & Interpretatie en één bij Development.

ZIEKTEVERZUIM

Het ziekteverzuim is in 2023 gedaald van 4,66% (in 2022) naar 2,9%. Dit is exclusief het zwangerschapsverlof. De hoofdreden van de daling is dat er een aantal langdurig zieke medewerkers weer volledig is hersteld en aan het werk is gegaan. Nog steeds vinden er periodiek ziekteverzuimgesprekken plaats met medewerkers die vaker dan driemaal per jaar ziek zijn.

MEDEWERKERSTEVREDENHEIDSONDERZOEK

De uitkomsten van het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) 2023 zijn overwegend positief. In totaal 47,2% van de medewerkers (representatief verdeeld over medewerkers in dienst, vrijwilligers, zzp'ers en stagairs) heeft de enquête ingevuld. Het aandeel medewerkers in dienst dat heeft deelgenomen aan het onderzoek is wat teruggelopen en het aandeel vrijwilligers is juist iets gestegen ten opzichte van 2022. De medewerkers zijn in algemene zin tevreden over hun werk en er is sprake van een hoge mate van werkplezier, verantwoordelijkheid voor het werk en betrokkenheid. Wel komen er een aantal aandachtspunten naar voren. Een deel van de medewerkers ervaart een te hoge werkdruk (in 2022 was dit 16%, in 2023 23%) en een deel hiervan heeft het gevoel de werkdruk niet zelf te kunnen beïnvloeden. Ook is er de wens te kijken naar hybride werken in relatie tot gebruik van de bestaande kantoorruimtes en voorzieningen. De inzet op duurzame werkomgeving (klimaat, akoestiek, verstelbaar meubilair en licht) speelt net als in 2022, ook in 2023.

DIVERSITEIT EN INCLUSIE

We hebben te maken met een krappe arbeidsmarkt. Om aantrekkelijk te blijven als werkgever is er in 2023 onder andere ingezet op het verbeteren van de werving en selectie, wat onder meer tot uiting kwam in een 'werken bij het Centraal Museum'-video en het actief inzetten op diversiteit en inclusie. Leidinggevend en de werkgroep D&I hebben een training Diversiteit en Inclusie gevolgd. Verder hebben coördinatoren een training Inclusieve werving en selectie gedaan, met als doel een meer diverse groep potentiële werknemers te bereiken in het wervingstraject en dit traject competentiegericht te maken. Vrijwel alle medewerkers hebben deelgenomen aan de training Unconscious Bias.

BEDRIJFSVOERING

In 2023 zijn we overgestapt naar een nieuwe IT-partner: Venéco. Binnen deze samenwerking zijn we direct gestart met een optimalisatietraject dat mede ingegeven werd door de IT-audits van 2021 en 2022. De heropening van het nijntje museum was een goede aanleiding om het kassasysteem voor horeca en winkel te vervangen naar een applicatie met meer uitgebreide rapportagemogelijkheden dat bovendien gebruiksvriendelijker is voor de medewerkers en vrijwilligers.

Daarnaast stond 2023 in het teken van het implementeren van nieuwe salaris- en roosterapplicaties: Nmbros en Nostradamus. Dit had meer voeten in aarde dan gedacht.

VOORUITBLIK 2024

In 2024 presenteert het Centraal Museum een reeks interessante tentoonstellingen, elk met een uniek perspectief en ervaring:

OP SCHERP

(10 februari – 8 juni 2024)

Deze tentoonstelling werpt een kritische blik op het fotorealisme, vijftig jaar na haar ontstaan. We vieren de schoonheid en het vakmanschap, maar bevragen ook de verhalen achter deze levensechte kunstwerken. De tentoonstelling zet onze unieke collectie Amerikaans fotorealisme in de schijnwerpers, breidt de canon uit met onderbelichte kunstenaars en zet de ideologieën van de jaren zestig en zeventig af tegen hedendaagse vormen van geëngageerd realisme.

ZOMERTENTOONSTELLING: TEXTIEL EN GRAFFITI

(6 juli – 8 september 2024)

In onze tweede zomertentoonstelling staan twee onderbelichte kunstvormen centraal: textiel en graffiti.

MODA: HOE MAROKKO DE MODEWERELD BEÏNVLOEDT

(5 oktober 2024 – 2 maart 2025)

In het najaar van 2024 presenteert het Centraal Museum in samenwerking met Zineb Seghrouchni van DAR cultural agency MODA. Met deze tentoonstelling vieren we de vitaliteit en veelzijdigheid van mode en makers uit Marokko en de Marokkaanse diaspora in Nederland. Daartoe werken we nauw samen met hedendaagse en eigentijdse ontwerpers en reflecteren we op de voorhoede van de twintigste eeuw.

100 JAAR RIETVELD SCHRÖDERHUIS

Met bijzondere acties en activiteiten vieren we gedurende een periode van honderd dagen dat Utrecht al een eeuw lang de standplaats is van het Rietveld Schröderhuis. Op 15 mei, precies honderd dagen voor de verjaardag van Truus Schröder, wordt het startschot voor de jubileumviering gegeven met een feestelijke aftrap bij het huis.

Barkley L. Hendricks - Stanley uit Op scherp

CREDITS

Van werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie is het auteursrecht geregeld met Pictoright te Amsterdam © c/o Pictoright Amsterdam 2024

Cover credits

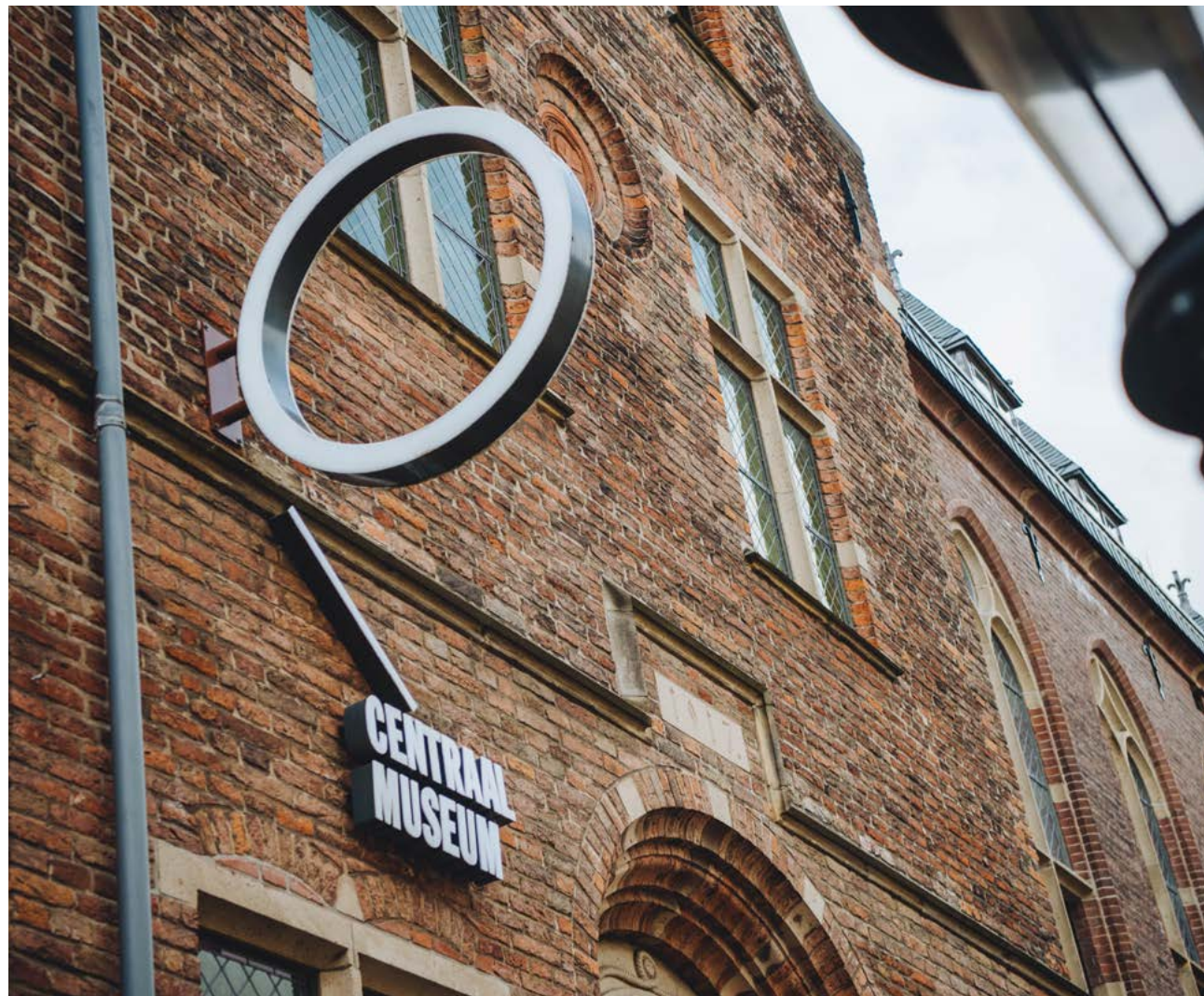
Etel Adnan - *Le Soleil Toujours*, bruikleen van Museum Voorlinden, Anna Aagaard Jensen - *Between here and the sun* en Evi Vingerling - *Interior Landscape (Turning to)* in *Aan de horizon*

Fotografen

- Abe Jonker, p. 24
- Adriaan van Dam, p. 17, 22, 39, 41, 42, 43, 44
- Ernst Moritz, p. 23, 52
- Gert Jan van Rooij, p. 7, 9, 11, 14, 15, 18, 19, 20, 37, 38, 40
- Jelle Draper p. 1, 2, 6, 7, 12, 13, 18, 24, 25, 28, 29, 30, 33, 36, 37, 48, 49, 51
- Kevin Kwee, p. 5, 25
- Marleen Kuipers, p. 31
- Mike Bink, p. 8, 10,
- Robert Oosterbroek, p. 16, 17, 21, 23
- Stijn Poelstra, p. 32
- Tessa de Geus, p. 26
- Tom Janssen, p. 27
- Wessel Spoelder, p. 3, 47

Redactie

- Abraham Meeuwssen
- Anouk Evertse

CENTRAAL MUSEUM UTRECHT

Regenboogzebrapad

Centraal Museum Utrecht
Agnietenstraat 1, 3512 XA Utrecht
info@centraalmuseum.nl